

GAZDASÁGI LAPOK

12. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Márczius 19.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

„Jurenák-féle eke“

Megrendelhető: Koránszky-utca 3. Budapesten.

Nagyság: 7-es, 8-as, 10-es számu.
Ára: (szabott) 70, 75, 80 korona készpénz.
Szánt: 8, 10, 12 hüvely mélyen
12, 14, 16 „ szélesen.

Bármily gyártmányu „Sack-rendszerü“ eke a fenti nagy munkaképességre tokozható itt vagy künn, házilag átalakítva, csekély szabadalmi díj fizetés ellenében, 4-5 korona értékü anyaggal, 4-5 óra alatt.

GRAEPEL HUGÓ

Betéti Társaság

Malomépítész, Gép- és Rostalemezgyár
Marshall Sons & Co. Ltd. vezérigazgató

Budapest, V., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánlja

páratlan szab. lemeztörekrostáit

bármely rendszerü cséplőgéphez, a meglévő fateretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen tokozza.

Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 darabnál több kifogástalan használatban.

Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

RauSweller Janos
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóra, állítókész. a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Óriási idő- és anyagmegtakarítás

érhető el a permetezésnél a HAZLER-féle

TEMPUS

hatos permeszórófej alkalmazásával.

A szőlők védelme a peronospora ellen a permetezés minél gyorsabb végrehajtása által legjobban biztosított.

Ára
16K

Bármely háti permetezőre alkalmazható! — A készülékre előjegyzéseket már most elfogad a

Borászati Lapok szerkesztősége

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó birtok Pestmegyében

Budapesttől 2½ órányira, kb. 1200 m. hold csinos belsőséggel, jókarban lévő gazdasági épületekkel, termő erőben lévő fekete homoktalajjal. Bővebb felvilágosítást ad:

Röjtöki Bauer Antal

földbirtokközvetítő iroda

Budapest, VIII., Baross-utcza 4. szám.

Telefon 166-66.

A több mint 25 év óta fennálló csakis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár tulhevitett (forrógőz) rendszerü gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Okleveles gazda

nőten, 29 éves, keresztyén, főúri belterjes uradalmakban szerzett 7 1/2 évi széleskörű gyakorlattal, úgy a különféle növények termelése, mint állattenyésztés és számvitelben, intézői, pénztárnoki vagy számvevői állást keres, azonnali belépéssel. Bővebb felvilágosítást nyújt és közvetítést szíveségből teljesít: Pethő György uradalmi jószágigazgató, Szatmár-Németi.

Kezelőtiszti állást

keres május havi, esetleg előbbi belépésre, 34 éves, nős, kiscsaládu, r. kath. vallású, feltétlenül megbízható, inponáló gazdatiszt. Földmivessziskolát végzett, 12 évi kitanú gyakorlattal, jelenleg is nagyobb, intenzíven kezelt gazdaság kezelőtiszteje, a gazdaság összes ágaiban teljesen jártas. Czim: „Ambicziózus gazdatiszt“ Boba, Vas megye.

Szeszgyárvezető

állást keres. Róm. kath., nős, kassai akadémián végzett, finomító és szatadraktári gyakorlattal gépész, villamos üzemi és cséplési gyakorlatú. Czim: Reiter Ferencz, Páztit-u. 7. Sátor-alja-Ujhely.

Gyakorlatilag képzett

gazdász, 18 évi gyakorlattal, ki a kül- és belterjes gazdaságban teljesen jártas, jelenleg 5 év óta egy nagy tehenészetet is kezel. Korára nézve 40 éves, keresztyén, kis családu egyén, április vagy május 1-ére állást keres. Czim: Deák Mihály kulcsár, Pta Keresztur, u. p. Tótmegyer.

Gőzeke-főgépész

37 éves, nős, családost, mozdonyvezetői vizsgával rendelkezik, nagyobb uradalomban 9 éven át gőzeket önállóan kezel, összes gazdasági gépek kezelését és annak javítását tökéletesen érti, állást keres április elsejére. Szíves megkeresések Steckel Ferencz gőzeke-főgépész, Parnó.

Állást keres

egy főúri uradalomban nevelkedett, földmivessziskolát végzett, katonakötelezettségének eleget tett, 26 éves, ép, egészséges, komoly, rendszerető, magas testalkatú egyén, ev. ref. vallású, április vagy október 1-ére bármilyen vidéken, jobb gazdai vagy önálló gazdai állást óhajt elnyerni, jelenleg is egy különálló, főúri uradalomban van alkalmazva. Szíves megkereséseket kér „Rendelkező gazda“ tek. Hoffer Pál ur leveleivel, u. p. Lovász-Patona, Veszprém megye.

Uradalmi kertész,

40 éves, nős, kiscsaládu, ki a kertészet minden ágát tökéletesen érti, szerényebb igényekkel, mielőbbi belépésre állást keres. Czim a kiadóhivatalban 661. sz. alatt.

Gazdatiszt

okl. kitanú 20 éves praxszissal, keres megfelelő intézői alkalmazást. Megkeresések Király — kereskedő Debreczen kéretnek.

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK

minden formában a legjobb szerkezettel, automatikus marhahajtató telepeket gazdaságok, uradalmak stb. részére épít mint különlegességeket Anton Kunz cs. és kir. udvari szállító Máhrisch-Weisskirchen, Morvaország. Kitűnő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címezzel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, József-körút 38. szám.

Kerestetnek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvasható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, József-körút 38. szám.

Gazdasági ellenőr

kerestetik. Akadémiát végzett egyének — már nagyobb uradalmakban több évi gyakorlattal bírók előnyben részesülnek — küldjék bizonyítványmásolataikat — melyek vissza nem küldetnek — fizetési igényeik megjelölése mellett: Uradalmi főbírnökség, Bar.-Szent-Lőrincz czimre.

Segéd-tiszt

kerestetik azonnali belépésre báró Sennyey Béla ő méltósága becsked-i uradalmába. Fizetés 400 K, tisztii „-ból és mérőpénzből részesedés, teljes ellátás mosással. Katonakötelezettségüknek eleget tett okleveles gazdák bizonyítványmásolataikkal felszerelt folyamodványukat, melyek vissza nem küldetnek. Ő Méltóságához intézve, becsked-i uradalom czimén, u. p. Nagykövesd, Zemplén megye, nyujtsák be

Azonnali

vagy április 1-ei belépésre kerestünk némi gyakorlattal bíró nőtlen segéd-tisztet. Fizetése havi 50 korona és teljes ellátás mosáson kiül. Ajánlatok hiteles bizonyítványmásolatokkal felszerelve Lederer Arthur és Károly urak gazdaságának intézőségére, Pusztatényő (Szolnok megye) küldendők.

Segédgazdatisztet

kerestünk április hó végére, ki a magyar és tót, vagy német és tót nyelvet bírja. Pályázhatnak nőtlen izr. vallású egyének, komoly, rendszerető, magas testalkatú egyén, ev. ref. vallású, április vagy október 1-ére bármilyen vidéken, jobb gazdai vagy önálló gazdai állást óhajt elnyerni, jelenleg is egy különálló, főúri uradalomban van alkalmazva. Szíves megkereséseket kér „Rendelkező gazda“ tek. Hoffer Pál ur leveleivel, u. p. Lovász-Patona, Veszprém megye.

Százalékos

javadalmasra kauczióképes, lehetőleg okleveles gazdatisztet keresek sárosszegyei jól beinstruált 1000 holdas b rtokomra. Felvidéki praxis, kereskedelmi érzék alapfeltétel. Vallás közömbös Bizonyítványmásolatokat nem küldök vissza. Geréby Pál, Debreczen.

Ispán

azonnali belépésre kerestetik, nős, kiscsaládu, szerény igényű, gazdaság összes ágaiban jártas. Gazdát azonnali belépésre kerestünk, józanéletű, erélyes és a jószággondozásban jártas legyen. Románul beszélők előnyben részesülnek. Ajánlatok Magyareregryi uradalom Magyareregry (Szilágymegye).

Szőlő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutatónyosabban a

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33. sz.

szereshető be. A Fischer-féle

szab. impregnált szavatolt tiszta

lenből készült vízhatlan ponyvák

nagy strapa mellett is eltartanak

10—12 évig. A 28 év óta fennálló

Fischer-féle zsák- és ponyva-

gyár az ország legjelentékenyebb

uradalmainak szállítója. Pontos,

szolid kiszolgálás. **Ponyvaköl-**

csönzö-intézet. — Manilla-

zsinetek, kévekötelek, lópokró-

czok. Tessék ajánlatot kérni.

Akác, jegenye, nyár,

nyír, éger, juhar, fenyő, nemes

fűz, stb. csmete sorfa és dugvány-

nyokat a legjutányosabb árrban

szállít **Liptay Jenő** faiskola-

telepe, **Nyiregyháza.**

Háromszor lett olcsóbb a sósorszesz az

ILIOL

sósorszesz PASZTILLÁK által. Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL“ sósorszesz pasztilla a mentholos sósorszeszok rendes alkotórészeiből áll és **senmiféle** más — esetleg az egészségre ártalmas alkotórészeket — **nem** tartalmaz. Ezen pasztillával ca **másfél-két deciliter** jó minőségű sósorszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k. hítes törvényészi vegyész.

Az **ILIOL** sósorszesz pasztillák

feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket.

Az **ILIOL** sósorszesz pasztillák

jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sósorszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sósorszesz pasztillák

ára darabonként 12 fill. hozzáadandó 1 deci tiszta spirítusz 20 „ 1/2 deci víz

Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósorszesz **összköltség 32 fillér**, ellenben ugyanazon mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1 2 deci), tehát 8-szor annyi a 44 fill., összesen 1 K 32 fill., tehát a **megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt. Nagyban eladás: Török József gyógyszerész, Stessel Nándor és Fia és Thallmayer és Seitz cégekél Budapest. — Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratórium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52 09.

Keltetőtojások

lavaszi szállítására előjegyezhető **REITTER OSZKAR** főkapitánynál Nagybecskereken.

Angliából hozott faj-tiszta tolvér, elsőrendű

Fehér Orpington Fehér Wyandotte (amerikai kitanú tóli toj)

Sárga Orpington Oriás pekingi kacsa

tojások darabja 60 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás fű-ládákban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi** legnagyobb és legelső kitüntetések. **Áltami nagy aranyérem.** Őszi szállításra előjegyezhető elsőrendű oriás angol omdeni libákra darabja 25 korona.

Pannonia Szállóda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Méhkasokat

(gyékényből) szállítok darabonként 1 koronáért. Átmeneti kasok drbja 2.40 K. Matuska István, Nagykároly.

A 10- és székelykőnek jelenleg legkényelmesebben berendezett szálló-dkja, legkényelmesebb étkező-termet.

WOHANKA FÉLE HONI GYÁRTMÁNY!

NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK.

ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ- és TŰZ-VEZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 76.

Tehenek terméketlensége

legtöbbsnyire a ragadós hüvelyhurut következménye. Ezen betegség ellen kiválóan óvakodhatunk az olcsó, gyorsanható és szagtalan „Bissulin“ alkalmazásával. „Bissulin“ csak állatorvosi receptre kapható. A kezelés kellő eredményére csak akkor számíthatunk, ha az állatorvos rendelkezéseit pontosan betartjuk. — Nyomatványok díjmentesen kaphatók **H. Trommsdorff**, vegyészeti gyárából, **Aachen.**

PUMPA

F. PARATOR

A szakértő gazdaközönség fölözgépe.

SURÁNY VIKTOR okl. gépészmérnök tejjgazdasági gépek és eszközök gyártása, **BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.**

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezőgazdaságunkb-
helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 Negyed évre 4</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET a lap kiadóhivatala vesz fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos áron fogad- tatnak el.</p>
--	--	---

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

Szemle. — ix.	Lap	185
Somogyi levél. — Horváth János		184
Tárcza. — Rőptében a szászföldön és Bofalun. — Bölöny Dénes	Bölöny	184
A gazdasági szakoktatás kérdéséhez. — Káldy Szűcs János		185
A vegyiskerületi állomások körzeti beosztásáról. — Faltin Adolf	Faltin Adolf	186
Automobil kaszálógépek		187
Könyvismertetés. — Endlékirat. — A Madarak és Fák napjáról szóló iskolai jelentések I. Évkönyve		188
Kérdések és feleletek		188
Kérdések: Sorfésől elkészítése házilag. B. L. — Meddő szarka. S. D. — Mit termeljek az erdő alatt. K. K. — Szőlő újraültetése. G. L. — Melyik a legjobb peme- tező anyag. Sz. B.		
Feleletek: Állatbiztosítás. Dr. Kukuljevi József. Száj- és körömfájás gyógyítható-e 24 óra alatt. Dr. Kukuljevi József. Malacok oltása. Dr. Kukuljevi József. Irodalom a tozegtörleték kihasználásáról. M. Porcius C. — Egerekől megragott gyümölcsfák. Kadocsa Gyula. — Honvédbogár a ropezében. Kadocsa Gyula		
Hírek		190
Aprók		190

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A végleges termésbecslés. — A gabona- és lisztpiacz. — A nagybirtok politika. — A sertés tenyésztés fellendítése. — Tejelő marhák importja. — A gazdasági szaktudósítók felületessége.)

A hirtelen kitavasodásnak utját állották a nagy esők. A hőmérő 5–9 C° mutatott váltokozva. Imitt-amott azonban éjjeli fagyok voltak. Sok helyen megakadt teljesen a vetés. Tenger-nyi sár, átázott talajok. Az időprognózis azt jelzi, hogy „csapadék dus”. Vigye a fene. Jó meleg napok kellenek a magyarnak, mert különben nem lesznek tavasziak. Az e heti budapesti marhavásáron az árak 2–4 sőt 6 fillérrel emelkedtek, de annál lanyhábbak voltak a szurómarhavásáron a borjúk árai. Csak a juh és bárány árak javultak valamivel.

A földművelésügyi miniszter közzétette a múlt évi termés végeredményét, a mely az októberben kimutatott terméseredménnyel összehasonlítva, nagy eltérést mutat. Az alábbi táblázat mutatja a két termésbecslés és a végleges eredmény közötti különbözetet.

	becslés	végleges eredmény	különbözet
buza	50,291.900	46,185.380	—4,106.502
rozsa és két- szeres	14,503.300	13,294.103	—1,209.197
árpa	13,847.700	11,676.584	—2,171.116
zab	11,511.700	10,262.285	—1,249.415
szemes ten- geri	48,994.220	47,686.809	—1,307.411
burgonya	46,211.600	48,164.912	+1,953.312

Van már megint mit irni a termésbecslésről gondolja a t. olvasó, midőn a földművelésügyi miniszter kiriperálja tavalyi legutolsó becsléseit. Csekély kis eltérések a buzánál —4·1, a rozsnál —1·2, az árpánál —2·17, a zabnál —1·25, a tengerinél —1·3 és a burgonyánál +1·95 millióval szerepelnek. De tegyük fel, hogy e végleges becslésnél is hiba történt, eljutunk a 40–43 millió buza becslésünkhöz s ez az igazi is. A földművelésügyi miniszterium nimbusán persze rést ütne, ha rekordtermés helyett —16 millióval kevesebb lenne kitüntetve, mint a hogy legelőször publikálva lett, hiszen a —10 milliós is már fáj. Végezzünk végleg az 1910-iki termésbecsléssel, hiszen meg van az állami kölesön, eléggé megnyomorítottak a gazdák az árakkal stb. Térjünk tehát napirendre felette. Remélhetőleg eféle „Plutzer“-ek nem igen fognak többé előfordulni, hacsak az új ügyrend a tavalyinál rosszabbat nem hoz. Jobbat aligha!

A gabonapiacz irányzata szilárd, de pang a lisztüzlet. Nagy a kínálat, kevés a kereslet, s így felmerült azon kíváncsalom a malmok körében, hogy a négy napos munka április hó 1-én tul is fenn-tartassék. A liszt üzlet örvendetes jelensége az, hogy az előbb kötött lisztschluss szállítások foly-
nak. A korpauzletnél a készletek a fővárosban és a vidéken is elfogytak s így annak ára felszökött 5 koronára azonnali és márczius—májusi határidőre szállítva, holott az őszi 4 kor. 50 filléren áll.

A nagybirtokpolitika, a kultura erős előhaladásával lépést tartani nem képes. Két oka van ennek. A nagybirtok vagy nem rendelkezik a kellő instruálásra szánt tőke felett, vagy pedig a tőkét hasznothajtó instrukciókba befektetni nem akarja. Áll ez a majoratus, papi és egyéb nagy birtokokra egyaránt. Az állattenyésztés pang a nagybirtokon és ha ennek oka után kutatunk, hát feltűnő, hogy az ezzel összefüggő hiányos takarmánytermelés ezt hátráltatja. Ha pedig az ok és okozat közötti összefüggést keressük, arra jövünk reá, hogy a nagybirtokos érdeke, hogy minél kevesebb kézi munkaerőt foglalkoztasson, már pedig az állattenyésztés és takarmány termeléshez aránytalanul több munkaerő kell mint a szemtermeléshez. Utóbbiból pedig manapság megélni nem lehet és az ilyen helytelenül alkalmazott spórolás persze megboszulja magát. Látjuk is, miután a nagybirtok mellőzi az emberi munkát a hol csak lehet, át is tér a gép-művelésre.

Sivár a helyzet, ha arra gondolunk, hogy nagybirtokaink egymás után bérbe adatnak. Másrészt örülnünk kell, hogy így van. Ürme-nyét követi most a Dunántul egy 14000 holdas és Biharország egy nagyobb birtok teste, egynéhány Fejérmegyében stb. és rövid idő múltán azután

bekövetkezik szépen, de biztosan a nagybirtok általános bérbeadása, annak intenzív megmun-kálása és kezelése, vagyis halad a kultura által kijelölt mesgyn. Persze a busás jövedelem a bérlőé, a kinek szive, lelke, de a mi fő tőkéje is van, hogy a modern gazdálkodást meghonosit-hassa. A mai viszonyok közepette az új bérbe-adott birtoktestek az intenzív megmunkálás révén csak értékben növekednek, mert oly üzembe ke-rülnek, melynek tervezete a reális valóság és nem könyvekből kiszedett adatok és közgazda-sági adatokból merítettnek, hanem számolnak az adott viszonyokkal.

Nagy a sertés hizlalók panasza, mert ugyhirlik, hogy a hizóba beállítható vészen át ment serté-sekért 270, a vészen át nem mentekért 230 fillérig is terjedő árakat kell fizetniök. Ezen számok kissé túlzottak és hentes körökből származnak, mert normális viszonyok mellett az általános árak a falukon körülbelül és maximálisan a két koronáig terjednek. Exportunk 1909-ben 614·581 drb. 1910-ben pedig 18·7%-al kisebb vagyis 126·302 darabbal kevesebb. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter több üdvös intézkedést tett és mint hirlik legujabban Galicziából importált a köztenyésztés céljaira lengyel sertéseket, hogy az ország szélső perife-riáin azokat nagy kedvezmények közepette szét-oszthassa. Most folyik az állatösszeírás és meglát-juk milyen a csökkenés, de ugyancsak iparkodni kell, hogy a sertéslétszám a lakosság számával arányban növekedjék. Nem akarják bizonyos körök elhinni, hogy a sertésvésznek rovására is kell jó nagy százalékokat irnunk, mert korántsem áll azontétel, hogy a sertésvész mindig dühöngött nálunk. Dühöngött, de időközönként erősebben miként mostan. A nedves terep, a tulságig átázott legelők stb. mint immár most harmadik eszten-deje semmiképen sem gyengítik a kört, hanem növelik s így tarthatatlan azon nézet, hogy a míg ugyancsak Németország 140%-al Dánia 248%-al a sertésvész dacára is növelni tudta a sertésállományát, addig mi visszamaradtunk. Nekünk specziális szélsőséges és hirtelen átme-net nélküli időváltozásokban bővelkedő klímánk-nak is kell ennek valamit betudnunk. Baj az, hogy népünk konzervatív jellemű, ujtások iránt nem hajlik, a sok állategészségi törvényeink és rendeleteink igen szigorúak, de nincs a ki végre-hajtsa. Míg az élvezetre szánt hus, ámbátor helyeseljük a szigort, talán tulságos sok vizs-gálati szekaturáknak van alávetve, addig a falu-kon, a vidéken a betegségek gyógyítására ugy-szólván alig lesz suly fektetve és az állat-egészségügyi közegek funkciója kimerül a zárlat-ok végrehajtásában, a husszemplékben a vásári asszisztenciákban tavaszi állatvizsgálatokban stb. Nincs elég szigor alkalmazva ott ahol kel-lene. Csak a cigányplága rendezésének hiánya

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

MAGYAR

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

mily óriási károkat okoz az országnak? A sikertelen szérumozás, melylyel sertésvész sohasem lesz gyógyítható ismét nem azon módozat, amelyet alkalmazni kellene. Ott volt az a végzetlen könnyelmű gondolkodás, csak a legintenzívebb tartás mellett elképzelhető yorkshire-t Albion országból és mely nálunk oly nehezen akklimatizálódik a mi extenzív tartásunkra szorítani. Hiába predikálnak a mi pórnépünknek, hogy nem való a yorkshire legelőre, hiába mondják neki, hogy e sertéseket otthon és jól kell tartani. A mint kitűnik, hogy igényesebb a takarmányban mint a mangalicza, máris azt mondják neki is mint a baromfinak: „eredj és keres!” Szomorú a perspektíva a lengyel sertésre is, a melynek megjavítását örömmel fogadta és fogadja a gazdaközönség s így mi is. A mint azonban tulságosan fogják yorkshire-ozni vagyis nem miként a morvák tették, csak minden 4—5 generációban őket egy-egyszer felfrissíteni, hanem belőle a lengyel sertésből okvetlenül yorkshire-okat akarnak majd csinálni, készen lesznek ismét a gabalyodások. Megmondjuk ezt előre azért, nehogy e jóslásunk is mint megannyi más, ismét beteljesedjék. Hiába a miniszternek minden jó indulata és akarata, ha az állategészségügyi törvények minuciózusan végre nem hajtának és ezekkel egyetemben az állattenyésztési alapelvek nem tartatnak be. Annyi bizonyos, hogy nekünk most, mint azelőtt a mangalicza tenyésztésre kell a fősúlyt fektetnünk ott, a hol annak tartása indokolt. Erős a hitünk, hogy kis hűvösakarattal, a tenyészkörzetek felállítására, értékesítési szövethozatok létesítése, a sertésenyésztésnek kérdése is megfejtetik. Persze ne csak a kis- és középbirtok legyen ehhez megnyerhető, hanem lásson a nagybirtok is hozzá — a mihez ugyan kevés a roményünk a már fentebb egy másik pastillánkban kifejtett okok miatt — az intenzívebb állattenyésztéshez.

„Jönnek az élőállatok, de persze nem vágás céljából, — írja a „Mészárosok és Hentesek Lapja“ — a mi kevésbé volna állategészségügyi szempontból kifogásolható, hanem továbbtartásra, tejjgazdaságok számára. *Az agráriusok szempontjából ugyanis végtelenül fontosabb, hogy a tejjgazdaságok számára legyen elég anyag, mint a fogyasztók számára.* A tejjgazdaságokban a fogyasztók ők, a vágóállatok fogyasztói pedig a misera plebs és hasonló vékonypénzü emberek. A tejjgazdaságok számára tehát bátran érkehetnek a külföldi élő szavasmarhák. Így a múlt héten Döry Hugó

tüskei bérlő számára 105 hollandiai tehenet hoztak, a melyek utközben 12 borjuval megsaporodtak. A németalföldi állatok 12 vagonban egyéb baj nélkül érkeztek meg.“

No de ilyet! Hát hogyan lehet annyira egyoldalulag az állattenyésztés egy fontos és az ország létérdekének kérdését ledöngölyözni. Mi ki is merjük mondani, hogy ma a tejkérdés megoldása és a kiváló tejelő állatok tenyésztése sokkal fontosabb tényező, mint az egyoldalú hustermelő irányzat. Elvégre 25 éven át és holdogult Tormay Bélától, Pirkner Jánoson át egész Serbán Janos regimejéig mit is tett kormányunk? (Csak utóbbi látta át a tejjgazdaság fellendítésének fontos kérdését.) Simmenthalit telepített a kormány és húst fejlesztett. Hogy ezen irányzat révén beállott meddőség, a terméketlenség és egyéb bajok, melyeket mind felsorolni e hely szüknek bizonyulna és a melyek a mostani husinségnek (?) okozói is, arról is lehetne mit csicseregni. Mi Döry Hugó ezen importját örömmel üdvözljük és csak kívánatos lenne, ha vagy 1000 gazda, kik pénz felett rendelkeznek, ugyanazt megcselkednék. Nevezett importáló földbirtokosunk pedig eddigelé a Simmenthali, a hus irányzattal volt megterhelve, miért is a legmelegebb üdvözlőjük újabb vállalkozását. Pedig minden darab tehen 1000 korona volt. Ebből is láthatja t. kollégánk, hogy a tejelő marha elállítására ma az állattenyésztés egyik fő gondja. Notre cher confrère fentebbi hírével ütni akart egyet az agráriusokon, mert sok borsot törtek volt a husiparosok orra alá. De mostani kirohanása nem sikerült. Nem sikerült, mert az állattenyésztés fellendítésének és többoldalú fejlesztésének kiinduló pontjával sincsen tisztában és csak a husipar egyoldalú szolgálatában fejt ki működését. Avagy azt hiszi t. kollégánk, hogy a tej mint élelmiszer a hus alatt rangiroz? És a tej nem esik fogyasztás alá? Miért az agráriusok az egyedüli tejfogyasztók? Hát a husfogyasztók nem azonosak a tejfogyasztókkal? Nem ugyanazok? Képesek az agráriusok a termelt tejet mind elfogyasztani? Hacsak nem fürödnek meg benne? Hiába, hamis jelszavak alatt nem lehet vitorlázni!

Kissé belezökkentünk a mai szemlénkkel az állattenyésztésbe. „Der Vogel lässt das Mäusen nicht!“ Mint csodabogárral kell végül a földmivelésügyi szaktudósítók felületességéből származó dolgokkal foglalkoznunk. Így a „Köztelek“ egyik legutóbbi számában azt olvassuk, hogy a párizsi tenyészállat vásáron ökrök is voltak ki-

állítva. Talán bikák voltak ezek? Azután normandiai juhokról szól az ének. Először mi köze az ökröknek a tenyészállatvásárokhoz, másodszor pedig mióta ismer a juhászati tudomány normandiai juhokat? Nem voltak azok talán husmerinók? Az ilyen felületességekől származó sallangoktól miért nem akarnak a t. gazdasági szaktudósító urak megszabadulni? Hiszen a „szak“ benne a van titulusban. — ix.

Somogyi levél.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Ha megengedi, gazdálkodjunk egy kicsit, ma délelőtt a mienk. Csöpgő is az eső, vásár is van Bajomban, a népem java odament, beszélgethetünk.

Az időjárásnál tartva, mindjárt leszögezhetjük a február 26 iki esti nagy vihart, esőt, dörgést, villámlást vegyesen. A hozzáértő öregek szerint a korai égháboru jó esztendőjt jelent. Adja Isten, de valóban is, ne csak termésbecslésben. Február 23—24-én a cselédszállítás napjain jövőkörmők hírül hozták, hogy javában vetnek már a belső homokvidékeken. Nekik lehet is, kell is. Erre mifelénk, az egyenesebb, kötöttebb talajokon bizony várunk kellett, nehezebben éled, melegedik a talaj és a mióta e hó 6-án Isten nevében el is kezdtük a vetetést, bizony csak lassan haladunk a délig is eltartó reggeli fagyok miatt. Csak 11—12 órától fogva, a mit tehetünk. A vetés siettetése nem is igen indokolt, hiszen a legelső vetéseink is csak annyiban változtak, hogy a mag a víztől megduzzadt a talajban. Csirázásnak bizony nyoma sincs, mert hiányzik a vegetáció egyik föltétele, a bizonyos fokú meleg. A megduzzadt „tejes“ mag a körülötte levő földdel együtt reggel átfagy, délután pedig kienged. Tehát szenved ugyancsak eleget. Igaz, máskor is volt már így, s azért mindig csak kikelt valahogy a vetés, mégis sajnálom a kinlódó növénymagvat. Az szenved bizonyosan és az nem használ senkinek. A tul korai vetés nagy kockázat. A vetés helyes idejét ne a kalendárium szabja meg, hanem függetlenül csakis a gazdai ismeret. Kezdjük meg a vetést, a mikor már növényeink tenyészföltételei jóba vannak. Ez pedig növényenként más és más. A tavaszbuza, a lóbab, a mák sokkal nehezebb körülményekkel is megküzd — ha tán jól nem is érzi magát — mint az árpa, luczerna stb. Tudok olyan vetést, a mely — mire e sorok megjelennek — egy hónap óta a földben fekszik, de vegetációnak ma még nyoma sincs. Szívesebben tudnám, jobb helyen, a magtárban azt a magot.

TÁRCZA.

Röptében a Szászföldön és Botfalun.

Távol legyen tőlem, hogy utánozni akarjam akár czimben, akár tartalomban Timár Szaniszló, hírneves írónk »Röptében a nagyvilág körül« czimű két kötetes képes collectióját, melyben az egész világon keresztül vezet képekben és tanulságos rövid szövegoktatásban, csupán a rövid időt akarom vele jelezni, amit Szászföldön és Botfalun tölthettem s azt a néhány gyönyörűségecs perczet, amit az ottani czukorgyári gazdaság pinzgau tenyésztésében élvezett gazda szemem, — no! meg talán azt a 800 kilométeres távolsággal összefüggő gyorsvonati leruccanást is, amit tettem az északi Kárpátok tövétől, a délkeleti Kárpátok tövéig vonuló katlanban, melyet csak a Királyhágó vadregényes hegyvidéke szakít meg, pár órai gyorsvonati uttal, amit tüsszögő masinával hág át vonatunk.

Utazásom célja a Dorner Béla »Erdélyi szászok mezőgazdasága« czimű munkájával s Ujhelyi Imre »Botfalusi cukorgyár pinzgau tenyésztete« czimű cikkével keltett kíváncsiság lehütése, alias — pinzgau tenyészanyag vásárlás volt. Mert mióta a tuberkulózis által megvámolt pinzgau tenyésztetünk megapadt tehénlétszámában, még a megmaradt tehének is tulnyomó számban bikákat ellettek, mindinkább és inkább szükségessé vált tehének és üszök vásárlása, nehogy ezen évtizedek alatt olyan jól bevált fajtánkat nélkülöznünk kelljen és hogy ne legyen gazdaságunk tehénállománya egy quodlibet társaság.

Mióta az erdélyi szászok a pinzgau tenyésztés terén vetekszenek a salzburgiakkal, sőt nem egyszer megtörténik, hogy bárczasági vásárokon és tenyészetekben salzburgi marhakereskedőket látunk, akik kiviszik a magyarországi pinzgau bikát, hogy majd borsos nyereséggel rásózzák egy-egy kezdő bikavásárlóra a »Moni« névvel importált vedlesztett hazai bikát, — azóta mindig vágytam

le a szászok közé s Botfalura, amelynek tenyészete s annak haszonhozama csakugyan világhírűvé lett Ujhelyi cikke révén, amennyiben ő ott 2700—2800 literes évi átlagokról számol be.

Mult év december elején gyorsvonatra ültem, hogy az engem leröpítsen a Bárczaságba és mivel pár évvel azelőtt azt tapasztaltam, hogy a szászok földén annyira intenzíven megy az állattenyésztés, hogy Brassóban még magában a szállodák szobáinak ágyaiban is üzetik — bár méreteiben kistestű, de annál kellemetlenebb emlékeket keltő kiadásban — nem Brassóban, a különben gyönyörű fekvésű s mesés panorámájú kertvárosban, hanem Földváron ütöttem fel tanyámat Streitferdt Mihály uram szász tisztaságu vendégszobájában. Streitferdt, mióta a pinzgau tenyészállatok iránt oly nagy a kereslet, felcsapott tenyészállatkereskedőnek s pár száz hold birtokának java részét bérbeadván a botfalusi czukorgyárnak évi 50 korona holdankénti hasznobéért, ő maga kicsiben, 40 holdon gaz-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszer úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91—21. Telefon 91—21.

A mikor a tulkorai vetéstől óvakodom, nem kell-e ugyanakkor félnem, hogy majd valamikor rám köszönt a zavartalan kikelet; úgy elkésem a nyakamba zudult, torlódott munkával, hogy csöbörből vödörbe esem.

Egy kevés öntudatossággal ez a veszedelem könnyen elkerülhető. Egy, csak valahogyan is helyesen berendezett gazdaságban is maga vetés munkája a kényes, a hosszantartó, az ma gyártás: gépek gyors tömegmunkája. Annál lassabb, kényesebb, finomabb és egyénibb munka a talajnak a vetést megelőző beművelése, beérlelése.

Ma már mindnyájan tudjuk, hogy a magnak elhelyezése, beleerőszakolása a talajba, — csak hogy túl lehessünk rajta — ez még nem vetés. A növénytermelés sike:ének nagy százaléka az *alkalmas* talajművelésen fordul meg. Ez a művelet korábban eszközölhető, mint a vetés maga. Helyezzük tehát előbb talajunkat életképes állapotba, s csak azután vessünk. Így lesz a vetés, minden vetés nem annyira korai, mint inkább *jokori*.

Az őszzel megszántott talaj a tél haván, fagyán át — mondhatnám — csendes foglalkozást tart. A csapadék befogadása, mélyre irányítása, az elmállasztás, mind elvégezhető előkészület szendergés közben is. Már pedig új életet (növényi élet) csak eleven szervezet produkál (élő, tevékeny talaj). A természet tavaszi szabad, önálló munkája sokkal később jelentkezik (gyommagvak tavaszi kelése), mint a beavatkozással járó gazdai vegetáció. Jelölül annak, hogy emberi beavatkozás nélkül a természet a talajt csak tetemesen később tudja produktív erővel fölruházni, termőre hozni; vagy viszont: a talaj művelése által a talaj életre kelését, éltető képességének az idejét gyorsíthatjuk. (A talaj beérlelése.)

Menjünk ki a táblára. Az őszzel megszántott talajra, annak nedvességi állapotához mérten az eke után fogasborona járt, vagy nyitott — nem sodrásra állított — tárcsásborona. Járt pedig azért, hogy a szántás hasábossága, üregessége megszűnjön, hogy a nedvesség beáramlása a talaj folytonossága révén elősegítődjön, hogy a talaj felszínének tulságos tavaszi kiszáradása, tulvastag elporlódása elkerülhető legyen. Ne vesse ellen, kérem Szerkesztő Ur, megmutathatom: nem sulykolódik agyon, nem folyik egybe az így munkált talaj tavaszra.

A februári fagy nélküli napsütés már hamar a táblán találja a boronát a felső talajréteg ápolásában. A még nedves hant könnyen omlik porrá, képeznén szükség szerint és egyszerre takaró-

réteget a nedvesség elpárolgása ellen, közvetítő réteget a levegő, a fény, a meleg befogadására és elszigetelő réteget, ha az elporlasztott feltalaj megszárad a következő fagyok ellen. A levegő, a fény, a meleg és a víz a talajérlelés eszközei, de egyuttal föltételei a növényéletnek: tehát mindkettőt szolgáltuk. Elöl megy a nehéz fogasborona, utána pár órai szikkasztással a könnyű, széles duplex-borona, hogy a munka tökéletesebb legyen.

A tavalyi tengeri földeken ezen eljárás nem alkalmazható, mert a borona mind a fölszínre hozza az őszzel jól rosszul beszántott törzsmaradványait a tengerinek. Az pedig csunya is, kellemetlen is, meg a növényéletet illetőleg is kerülendő. Hogyan hát? A kukoriczatarló őszi szántásakor az ekét ha *nyitott* tárcsásborona követi, úgy az egyszerre tömörít is (Igen s. Tömörít. A tárcsás.) apróz is, bele is vágja a torzokat a talajba. Tavaszszal ismét a tárcsásborona jön a munkába állítás *felének* az alkalmazásával. Így a még nedves talajba eléggé behatol, annyira, hogy a föltalaj elporhanyítását végezni tudja, mégis úgy, hogy a torzokat nem emeli ki. A tárcsással mindig vele jár ezen munkánál az utána akasztott Gregor-egyengető, a mi nemcsak hogy visszacsinálja a talajnak a tárcsás okozta elhullámosodását, hanem igen nagy mértékben segít a tárcsás munkájának a tökéletessé tételében, mert szétüti elporlasztja a tárcsás által meghagyott hantokat is. Probatum est.

Ezen első talajápolást már korán végezhetjük. Korán végzem annál is inkább szívesebben, hogy a vetést közvetlenül megelőzőleg lehetőleg még egy boronálást, mintegy fölfrissítőül adhassak. Nem sajnálom, mert hisz a boronálás oly olesó, gyors munka és oly igen célhoz vezető.

Mikor talajaink így már keresztül munkálvák, sőt háborítatlanul pihentek is a következő beavatkozásig a talajérlelés érdekében, a víz áramlása szabályozást nyert, a fény, a meleg, a levegő szabad utat talál befelé, idő is hagyatott az üregeket eltüntetendő ülepedésre, a talaj homogenizálására a baktériumflóra-tenyészetnek indulásához; akkor kész, akkor beéredett, eleven már a talaj, tehát képes új élők, növényi egzisztenciák kiprodukálására: ekkor vessünk.

A vetés legyen — hisz a kész földön lehet — gyárias, gyors tömegmunka; az időnek és a gépnek a teljes kihasználása. Ez pedig váltott fogatokkal, váltott emberekkel könnyen eszközölhető, folytonossá tehető.

A vetőgép után inkább megszokásból, inkább a munka jó külső képe végett, mint szükségből

ismét a duplex, a magtakaró borona jár. Egy fogásra elvisz 2 ökörrrel 2 gépalja vetést. A tiszta földekben ennél jobb munkát ma még nem tudunk. A tavalyi tengeri földeken a vetőgép után a nálunk oly kedvelt eszköz, a szegeshenger jár. Csodálkozok, hogy henger vetés után, hogy az agyonrontja eddigi munkánkat mind, hogy vége az egész Campbellizmusnak?! Nem, kérem. A szeges henger fogai igen szépen elvégzik a borona porhanyító munkáját annak a vol tengeri földön hátrány nélkül. Az előzetesen tárcsással, Gregorral ápolott talaj a felső porlasztott rétegen alul homogén annyira, hogy az eszköz a szegein jár, nem a hengertesten.

A szeges atmmunkálják még egyszer a laza takaróréteget, de új tengeritorzót nem hoznak a fölszínre. A mi kevés előbből a felszínre került, azt, *csakis azt* nyomja a henger a talajhoz, hogy a torzs majdan aratáskor akadály, kaszatóró, lógereblye igazító ne lehessen. Így elkészítve, a talajon alig látható fölül a tavaly benne termett tengerinövények torzsmaradványából 5—10%.

Szerettem volna még egyéb földek bemunkálásáról, de még a téli trágyázások talajbahoza-taláról is egyet-mást emondani; de rövid papírt adott Szerkesztő Uram, az megtelt (mint a vilamos vasut kocsija).

A végén vettem észre, hogy igazság szerint a gazdaság minden aktuális fázisát felölelő levelet kellett volna írnom és e helyett különálló cikkek lett belőle, a tavaszi talajművelésről. Most már hiába mea culpázom, megvan. Ugy látszik, csak igaz: „Ki mit szeret, arra néz.“ Igérem, máskor vigyázok, ha ezzel vétettem volna.

Addig is igaz hive

Sörnye, 1911 márczius 14.

Horváth János

A gazdasági szakoktatás kérdéséhez.

Szász Ferencznek a múlt heti „Szemlé“-ben megjelent közleményére a következőket van szerencsém megjegyezni:

Szász kartárs ur vagy nem akarta, vagy tényleg nem értette meg közleményem tendenciáját. Én nem úgy fogtam, fogom fel állításomat, a hogyan azt cikkiró ur magyarázni, tán elterelni akarja.

Tán tudomással bírok én is arról, hogy folyik a tanítás az I-ső, II-ik és III-ik évben is. Az én intencióm az, hogy az előadásoknak gyakorlatiasabbnak kellene lennie mind a 3 évben s csak *annyi elméletet suggerálni a hall-*

dálkodik; de fő jövedelmi forrása a bika- s tehénvétel és eladás közötti differenzia. Van neki az ő falujában egy vetélytársa Sterns s ha Földvárra bikákért járó állattenyésztési felügyelő pro et contra (Streitferdt et Sterns) tapasztalatait végighallgatja az ember s hozzáfűzi saját impressióit, csakugyan a »guelfek és ghibellinek« harcát látja megelevenedni ókori (xantippe) patinával.

Finé finale! — itt ütöttem fel tanyámat s a délutáni gyorsvonatról leszállva, Streitferdttel felkerestem a gazdák istállóit, — úgy nagyjában végig nézve az állatokat, hogy tájékozhatam magamat. Bizony mondhatom, hogy amit láttam a lesuhanó nap esti fényénél, elragadt. Abban a 4000 lakosu faluban, ahol a legnagyobb (az egész szász földön is) birtokos Stéfáni György (hires frizjuh-tenyésztő) az ő 400 holdjával, ahol átlagban a gazdáknak 15—25 hold birtokuk van, ott láttam, majd minden portán: cementes istállót, benne

6—10 drb pinzgau tehenet, 4—6 drb lovat, fedeles, trágyalészivattyus trágyatelepet, tükörtisztaságu udvart.

Közintézményei közül nevezetesek: Hatalmas kisededővő, 2 holdas parkkal környezve a falu közepén, vízvezeték közkutjai, a szász földön elmaradhatatlan (Landwirtschafts und Konsum) »Vereins, sőt van, mint a Bátoraság (Burzenland) központjának földmives iskolája is, melyet megtekintettem pár percre és ahol úgy a tanítás módszere, mint a gazdaság berendezése, mintaszerű állatai megleptek. Az iskolába felvehető 14—16 éves suhancz fiúk (persze! ékes németnyelven) sok *praktikus* dolgot tanulnak (ha kell: bezárás, koplaltatás, büntető munkák révén) s Konnerth igazgató (Kühn tanítványa) a keményítő értékű takarmányozást könnyű szerrel csepegteti fejükbe a *nyolcz évig* elemi iskolába (szász rendszer) járt és helyesen megalapozott fiuknak, kik részére elemi vegytani laboratórium is áll

rendelkezésre az iskolában, ahol önállóan kell dolgozniok. Ahol ennyi tudás, ily szívós fajszeretet van, ily okszerű és céltudatos mederben folyik a gazdák kioktatása, nem maradhat el a közismert szász boldogulás sem.

Végig járván a faluban az istállókat s tájékozódván az árak felől, kialakult bennem az az elhatározás, hogy Botfaluról veszek vagy 5—6 drb magas tejelékenységű üszőt (a direktorium kiváló szívessége e tekintetben plein pouvoirt adott) s innen Földvárról vagy 5—6 drb fejős fiatal tehenet, melyek 550 korona átlagárban megvehetőknél látszottak. A gazdákat a nagyjában kijelölt teheneikkel másnap d. u. 2 órára a »Sammelplatz«-ra rendelvén, — másnap hajnalban utban voltam Botfalu felé kocsin, mivel ez Földvártól csak 10—11 kilométernyire van. Ugyan jól jártam, hogy fülemben esengett elindulásom előtt Kassáról az erdélyi örmény mondása: »Sztgyörgytől—Sztmihályig a bundát magad-

A LEGJOBB MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idei árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

MAGVAK

gatókba, a mennyit be lehet mutatni a gyakorlatban is. Egyébként hivatkozom e tekintetben Károly Rezső dr.-nak a „Köztelek“ f. évi 20. száma mellékletében „A bpesti mezőgazdasági főiskola kérdése“ című cikkében foglalt azon pontjaira, mely analóg az én nézeteimmel. Tessék csak figyelmesen elolvasni. Nem szükséges tehát „vándor akadémiává“ reformálni a jelenlegi g. tanszéket, mert anélkül is lehet azt gyakorlatiasabb alapra fektetni. Hogy mikép? arra ez a hely, rovat szűk, hogy ennek kereteiben részletesen kifejezhető volna. Egyébként nálamnál vannak erre hivatottabb egyének is. Minthogy kivételek vannak mindenben, úgy én sem beszéltem általánosságban, hogy t. i. minden hallgató megcsömrülne a sok elméleti tanulástól. S elismerem, hogy ilyen kivétel Szász kartárs ur is, ki 4 évi gyakorlata dacára máris elismert hírnevet vivott ki magának úgy a gazdatársadalom, mint a szakirodalom terén, de tudnók megnevezni pár tucatot, kik bizony nem kivételek, tehát ne induljon ki önmagától, mert hiszen nem vagyunk egyenlők semmi tekintetben sem, hanem a bírálókat a nagy állagra szabad csak vonatkoztatni. Ha elismeri, hogy 4 évi gyakorlatával immár jobban tudna a katedra követelményeinek megfelelni, mennyivel fogja ezt fokozottabb mértékben felismerni magában 10—14 évi gyakorlat után. Senki se, sem szerény személyem, sem bizonyára Sperker Ferencz sem akar a gazd. tanári kar személye vagy tudása felett lándzsát törni, sőt elismerjük nagy elméleti s a nagyobb átlagának gyakorlati képességét is, de kifogás alá esik a rendszer. Sőt a tanítási mód is. Tudjuk, hogy a növénytermelés és talajmivelés elméleti oktatása pl. Cserháti műve alapján történt, történi tán ma is nagyobbbrszít. Ma már kevés gyakorlati jelentősége van, mit Campbell, Withney s az újabb talajvizsgálat eredményei illuzoriussá tettek. Ott van a Liebig takarmányozási és trágyázási elmélete, mit Kühn oly gyakorlatias művében fejtett s mit Kossuthány oly meggyőző argumentum és kísérletek reczitálásával fordított le s toldott meg saját megfigyeléseivel. Ezeket Kellner mind halomra döntötte. És hogy vajon be a hallgató pár száz olyan fajta marha, sertés, ló, juh, hasznosítási képessége, jellege és színének alapos el-sajátítását, a melyet csak lefényképezve lát, ha azt természetes nagyságában élve nem tanulmányozhatja? Vagy létezik hazánkban olyan akadémia, a hol bármely állatfajból volna 3—4

tól el ne hagyj, azután ám lásd, hogy mit csinálsz. — mert Kassán tavasz volt, nyílt a ház tővében viola, ibolya, mig Földváron 5—6 fokos hideg, nagy hó volt. A cukorgyár gazdaságán bizony meglátszott a két izbeni száj- és körömfájás hatása, 800 holdja volt őszi szántatlan s ez egy cukorgyári gazdaságnál nagy csapás. De nemcsak kint a természetben láttatta hátrányát ez a rusnya (székely elnevezése a csunyának) betegség, hanem benn a majorban, az állatállományon is. Épen akkor majorsálták le a gyönyörűnél-gyönyörűbb 8—9 q-ra kihizlalt pinzgau törzsteheneket, — amelyeknek tőgye a száj és körömfájás miatt fel lett vagdalva, — elromlott és így hizoba, mézszárszékbe került. De mivel minmindennek, úgy a szájfájásnak is volt rám a vásárlóra nézve egy jó oldala; a csak néhány hónappal ezelőtt lezajlott száj- és körömfájás következtében a fiatal üszök nem voltak még tenyészkondícióban és így a vásárolt előhasu

fajtánál több? Nos a sok fajta egy belezavarodik, hogy alaposan egyet se ismerne meg elmélet után.

Azt is mondta Szász Ferencz és még más kartárs is, hogy az intézetből kikerült hallgató csakhamar feltalálja magát s jövedelmezően tud gazdálkodni s hogy a bérbeadásoknak nem a gazdatiszt, hanem az üzem és forgatókehiány az oka. Mindkettőt el lehet fogadni, de csak részben, mert ismét itt is vannak kivételek. Másfelől nincs olyan ember, a ki elfogult ne volna önmaga iránt. Persze, pár év alatt bejön a gyakorlatba, de hogy mennyi baklövést, kárt okozott ez alatt főnökének, az más lapra tartozik.

Káldy Szűcs János.

A vegyisérleti állomások körzeti beosztásáról.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek védelmére alkotott 1895. évi XLVI. t.-cz., mely a magyar mezőgazdasággal közeli vonatkozásban álló élelmi- és tápszerezék hamisítása ellen is védelmet nyújt, az idők során hiányosnak bizonyult és mint ismeretes, a közel jövőben revízió alá kerül, hogy majd egy egységes tápszerez- és élelmiszertörvénynek képezze alapját.

E tekintetben a kezdő lépések már meg is történtek, nagy kérdés azonban, hogy a legszélsőbb érdekkörök bevonásával megoldandó törvényalkotás mikor ér a végső állomásra. Bizonyára évek hosszú sorozata folyik le, a mig a törvény egész terjedelmében életbelép és védelmet nyújt a minden oldalról érdekelt társadalomnak. Nem időszerűtlen azért egy pillantást vetni azon intézmények számára, még inkább földrajzi elosztásukra, a melyek ma még — és bizonytalan, de valószínűleg távol jövőig — a most érvényben levő törvény végrehajtására hivatottak.

Egy pillantást vetve az országnak az idézett törvény végrehajtása tekintetében érvényes körzeti beosztására, fel kell ötneni azoknak az óriási aránytalanságoknak, a melyek ezen körzetek területének nagysága és azon intézmények méretei között fennállanak, melyek ezen területek közlelmzésének, bizonyos tekintetben mezőgazdasági érdekeinek biztosítására hivatva vannak. Fel kell tünni továbbá e körzetek célszerűtlen földrajzi beosztásának, mindenekfelett pedig annak, hogy az élelmi- és tápszerezékek, ipari- és kereskedelmi cikkekkel stb. üzött visszaélések meggátolását szolgáló elsőrendű faktorok, a vegyisérleti állomások székhelyei

az ügy sikeres szolgálata szempontjából mennyire nélkülözik a célirányos működés lehetőségének feltételeit.

Ha ennek okát keressük, úgy hamarosan reájövünk arra, hogy az ország körzeti beosztása, illetőleg a vegyisérleti állomások székhelye nem lett tervszerűen egy bizonyos adott cél szemmel tartása mellett megállapítva, hanem egész más célokat, de első sorban mezőgazdasági érdeket szolgáló intézetek utólag lettek felruházva olyan jogokkal, illetőleg kötelességekkel, a melyek végrehajtására hiányoztak a megfelelő szervek. Innét van pl., hogy olyan intézmények, nevezetesen vegyvizsgáló- és vegyi ellenőrző állomások, a melyeknek hivatásuknál, céljuknál fogva élénk gócpontokon kellene lenniök, a honnan a hatáskörükbe tartozó körzeteket könnyen, a lehető legrövidebb idő alatt megközelíthetik és szemmel tarthatják, a periferiákon, gócpontoktól távolosó, nehezen megközelítő pontokon foglalnak helyet. Innen van másfelől az is, hogy egyik-másik állomás felette mostohán van helylyel és személyzettel ellátva, mert terjeszkedésének határt szab azon anyanyezet, melynek kebelében létesült.

Az első esetre például hozhatnám fel a magyaróvári állomást is, melynek az 1895. évi XLVI. t.-cz. eredményes végrehajtása szempontjából, az ellenőrzésre kijelölt körzet könnyebb és közvetlenebb megközelítését tekintve, sokkal alkalmasabb helye volna pl. Győrött, a honnan a rayon területére eső Győr-, Moson-, Sopron-, Komárom- és Vasvármegyekek kisebb fáradsággal, kevesebb költséggel volnának megközelíthetők, egyuttal egy élénk forgalmu, nagy iparu város közlelmzési viszonyai állandó ellenőrzés alatt állanának.

Még fokozottabb mértékben meg van e hátránya a keszthelyi vegyisérleti állomásnak, mely körzetének legtöbb pontjától annyira izolálva van, hogy sűrűbb helyszini ellenőrzést csak nagyobb számú személyzettel és nagy időpazarlással végezhet.

A debreczeni vegyisérleti állomás meg éppen egy, a várostól körülbelül 7 kilométerre eső pusztán fekszik, a mi kétségtelenül nem kedvez annak, hogy a debreczeni, szélső pontjaiban Bihar- és Máramaros megyéket is magában foglaló óriási körzetet eredményesen lehessen ellenőrizni. Az állomás személyzetének a tapasztalat szerint nagyon is jótékony hatása sűrű személyes megjelenése és ellenőrzése szinte kizártnak látszik.

A pozsonyi vegyvizsgáló állomás pedig,

üszök csak 4 és fél q-t nyomtak és így kevesebbe kerültek, mivel elősúly kilogrammját egy koronával fizettem. A vásárolt üszök anyáinak évi tejhozama 2200—2700 liter között ingadozik.

Az állatok lemászásála után Schaschetzky igazgató szíves kalauzolása mellett végig néztem a cukorgyár belső majorját s az ott látott gyönyörű tehenek, bikák valóban megejtették gazdai szívemet. Amit csak raffinált gazdai érzék és tenyésztői gond megethet, az mind meg van ott téve a tenyészet érdekében s ha valami, ami némi kívánni valót hagy fenn, ez a szopósborjuknak bővebb tejjel volna, ellátása mert ezt a friss borjuk nélkülözni látszottak. Valószínű azonban, hogy ez csak ad hoc tünet, mivel a cukorgyár nagy mennyiségű tejjel van angazsirozva a brassói tejszövetkezetenél s tejszaporítására kiegészítőül bevásárolt bonyhádi tehenein kitört a szájfájás és így a tejgyár tönkrement.

A jellegzetes pinzgau szinben, — gyönyörű, erőteljes testalakulásban, — tejlékenységben kiválólag első helyen álló tehenészet megtekintése után, Schaschetzky igazgató lekötelező szíveséggel kalauzolt végig, az intenzív felszerelésű major összes helyiségein, amelyek mindenikében mintaszerű rend ölelkezik a célszerűséggel. Különösen meg ragadta figyelmemet a malom, illetve daráló, takarmányelőkészítő helyiség nagy méretű, praktikus berendezése, például a pogácsaszet és örlő között van egy mágneses szerkezet, a mely a rajta lassu tempóban végig suhanó durva zuzatból a vas részeket magához vonzza és így vastalanítván a pogácsalisztet, nem kerül vasdarab, szeg, stb. stb. a gyomorba s így sok állatbetegség, elhullásnak van eleje véve. Ha tekintetbe vesszük, hogy a cukorgyári gazdaság évi pogácsatakmány-szükséglete 60 vagon, úgy elképzelhetjük, hogy van a mágneses apparatusnak dolga,

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép

esövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

a melynek körzetében 3 virágzó kulturája, nagy forgalmu városokat magában foglaló hatalmas nagyságu vármegye és két kisebb megye tartozik, egy más intézet kebelében huzódik meg olyan, egyedül, szakvegyész nélkül álló vezetővel élén, a ki bár elismerésre méltó munkálkodást fejt ki, de idejét, munkásságát kell, hogy tulajdonképpen hivatása és foglalkozása kösse le.

Mi sem természetesebb, minthogy ilyen állomás a körzetében reá váró, felette fontos, részben a magán, részben a közérdeket szolgáló feladatainak legjobb igyekezet mellett sem tud megfelelni.

Hogy ezen állapotokat az illetékes körök nem tartják kielégítőnek, azt azon körülmény is mutatja, hogy 1895. évi XLVI. t.-cz. revíziójára vonatkozó, az illetékes tényezőkhöz intézett köriratnak egyik kérdőpontja az is, hogy szükség van-e és milyen módzatok mellett vegyvizsgáló állomások létesítésére. A megvalósítás azonban azon fog mulni, mint általában az egész revíziója, hogy egy csapásra akarja az összes hiányokat pótolni. Pedig, mint más helyütt volt alkalmam kifejteni és mások is kifejtették: nem volna szükség és nem is szabadna a mai kétségtelenül tarthatatlan állapotokat fentartani, míg a törvény egész terjedelmében revízió alá kerül, illetőleg új tápszertörvény alkottatik, hanem ideiglenes rendeletek útján kellene a meglevő törvényeket pótolni. Éppen így a kellő számú vegyvizsgáló állomások hiánya következtében létező állapotokat sem szabad addig tünnünk, míg a törvényhatóságok, felfogva ezen intézmények hasznát, magasabb rendeltetését, arra a meggyőződésre jutnak, hogy azokra a legmészszebbmenő anyagi áldozatok árán is szükség van, hanem addig is, míg végleg kikristályosodik a létesítendő vegykísérleti állomások számának, felállításuk módzatainak eszméje, azokon a kiáltó aránytalanságokon kellene a kormányhatalomnak segítenie, a melyekre közleményem elején reámutattam, a mely aránytalanságok következtében nagy országrészekben és talán éppen ott, hol legalkalmasabb a talaj, vigan burjánozhatnak a visszaélések legraffináltabb nemei.

A törvény revíziójának befejezéséig, a tápszertörvény és élelmiszer-törvény megalkotásáig is, első dolgunknak kellene lenni az ország észszerűbb, céltudatosabb rayonizásának, a területlek arányosabb felosztásának, a vegyvizsgáló állomások szaporításának és olykénti elhelyezésének, hogy azok a reájuk háruló hivatást a közérdek szempontjából a lehető legjobb-

különösen, ha megmondom, hogy épen ottlétem perezei alatt vettek le a mágnésről egy ujjizemnyi vastörmelék darabot. Megjegyzem még, hogy a pogácsa külföldi (ha jól emlékszem romániai?) gyártmány volt.

Az ujmajorban láttam egy gyönyörű, hatalmas méretű hizó istállót, keresztállásos jászolokkal, cement padlózat és cserépbélésű (hogy a répaszelet sava meg ne támadja) etető jászolokkal. Mennyezetnélküli modern istálló ez, amelyen faajtók helyett vaskeretű vaslemezajtók vannak, mint a melyeket Schaschetzky igazgató praktikusabbaknak s alig drágábbaknak tapasztal a deszkaajtóknál.

Érdekes példát mutatott be Schaschetzky igazgató ur, kinek e helyen is hálás köszönetet mondok kiváló figyelméért s magyaros vendégszeretetéért, arra nézve is, hogy a modern

ban teljesíthessék. Viszont a jelenlegi állomások közül azok, a melyek akár mostoha elhelyezésüknél, akár korlátolt terjeszkedési képességük-nél fogva nem alkalmasak a körzetükben reájuk váró feladatok teljesítésére, részben beszüntetendők volnának, részben egyéb olyan feladatokkal lennének felruházandók, a mely feladatok méreteikkel és teljesítő képességükkel arányban állanának.

Ha ez megtörténik, akkor a törvény revíziója nem lesz többé olyan sürgős, főleg ha ezzel egyidejűleg rendeleti uton kiterjesztetik a többször idézett t.-cz. hatályát olyan anyagokra is, a melyek eddig védelmezve nem voltak, de védelemre reászorulnak.

Faltin Adolf.

Automobil kaszálógép.

Már régóta azon dolgozik a mezőgazdaság, hogy gépeit benzín-automobil erőre változtassa át. Hazánkban, mint közismeretes, a Köszegi gép okozott némi fölfordulást, a pro-k és

kontrákkal. Az is, miként a többi autógépek, még tökéletlen és jó 2—3 év fog kellene a tökéletesítéséhez. A benzíngepek hibáinak jellege általában, hogy nehéz munkára fogva keveset haladnak vagy végeznek, aránylag sok indikált lóerők mellett. Így munkájuk nem nevezhető olcsónak. Pedig a drágaság a mezőgazdaság megölője.

Már 1907-ben lettek az első nyilvános kaszáló próbák a Castelin-géppel Franciaországban megejve. Később ugyanazon géprendszer Angliában is alkalmaztatott. A legújabb azonban ezen autó-kaszálógépek között a Louis Vallotton mérnök, (Genf, 18 Boulevard Hélvétique, Svájc) gépe, melyet benzín hajt és szikragyújtóval van ellátva. 5 HP.-ju, 3 keréken jár, 625 kg. súlyú és a gép hátulján ülő sofför által vezetetik és kormányoztatik. A gép erős, lejtős vidékekre 8 és 10 HP.-vel is gyártatik. Az 5 HP-os gépek ára 2500 frank, míg az erősebb szerkezetűeké 3400 frank. A gép hossza 2,60 m., magassága 1,30 m., szélessége 1,30 m. Ha a kaszáló

gazda tudásköréből a vegytannak sem szabad hiányozni. Ő ugyanis a cukorgyár filtrálásra kihasznált csontszénét átvevén a gazdaság részére, kénsavval kezelve, vagonszámra állítja elő házilag a becses és nagyértékű műtrágyát, a szuperfoszfátot.

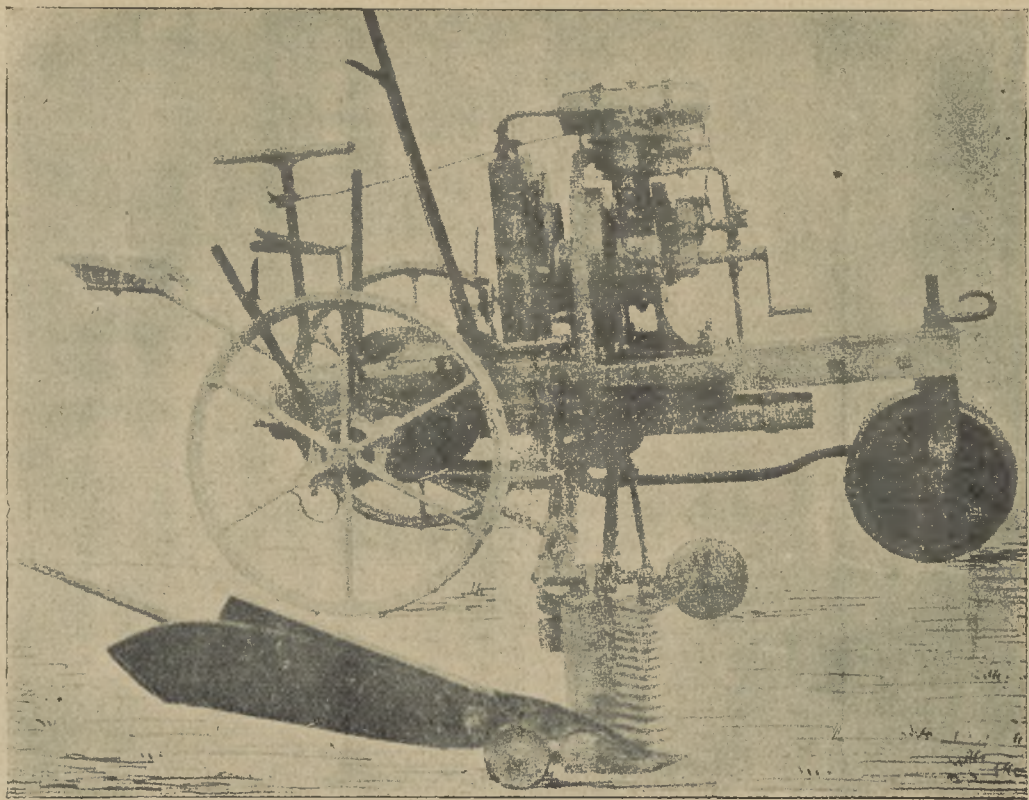
Igy tehát, amint látják t. olvasóim, Botfalura ma már nemcsak arról nevezetes hazánkban, hogy a leghidegebb pontja országunknak, hanem nevezetes gazdasági üzem is, a hol állattenyésztés, répamagtermelés, a modern gazdaság legmagasabb nivóján áll, — ellentétben a higanyoszlop ottani jelenlegi 28—30 fokos mélységével, a mely klimatikus zordonsághoz járul még Románia veszedelmes szomszédsága is a ragadós állatbetegségek könnyen behurcolhatásával és így — legény kell ott a gátra.

Botfaluról délután két órára tértem vissza Földvárra s most már alapos vizsgálat tárgyává tettem az előző nap nagyjában, kor, szín, testnagyság alapján kiválasztott teheneiket. Bizony a vizsgálat szomorú és kiábrándító volt. Hüvelyhürutos volt minden tehén. Megköszönvén a »Nachbar«-oknak a fáradságot, még aznap telefonáltam Botfalura s a hiányzó állataimat ott megvásárolván, — harmadnap vagoniroztam.

A szász atyafiak aligha kívántak nekem szerencsés utat, hazafelé, de azért minden baj nélkül megérkeztem.

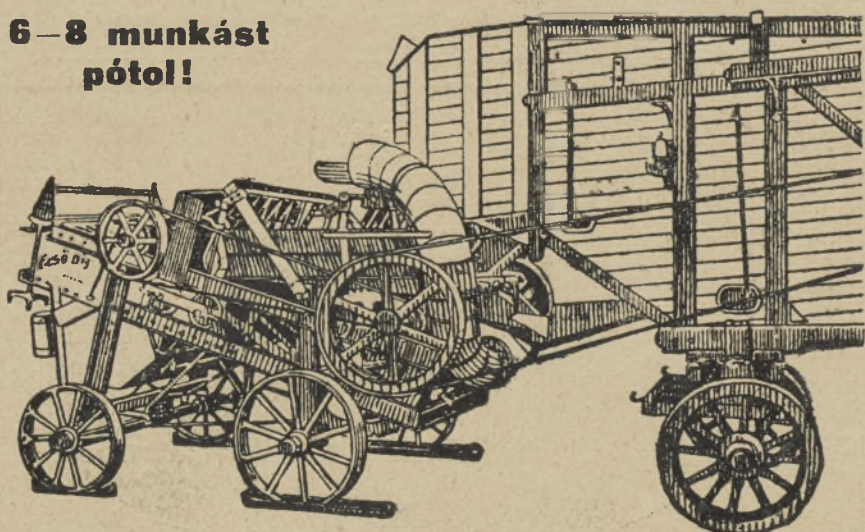
Kassa, 1911 február hó.

Bölyny Dénes.

18. ábra. A Vallotton kaszáló-gép munkarakészen oldalt nézve.

6—8 munkást pótol!

WELGER-féle szabáldalmazott
szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően kötéző is. — Bálok nagysága szabályozható!
Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az ediginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

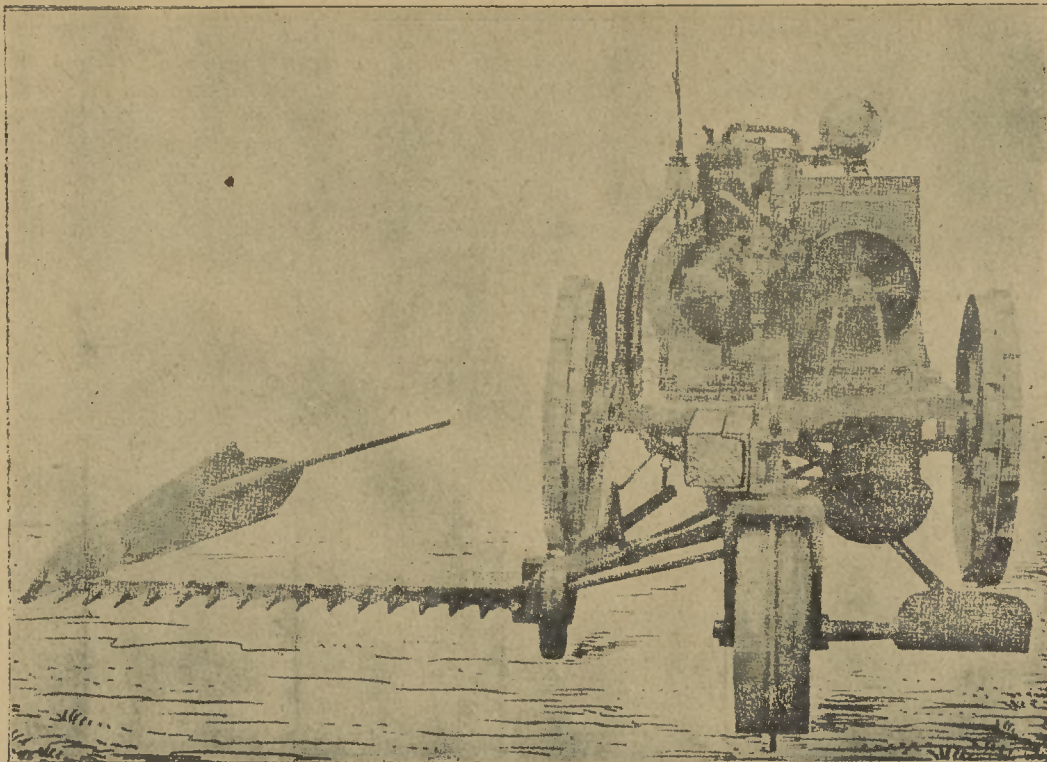
Elpusztíthatatlan tartósságu, feltétlenül megbízható, háládatos szerzőm. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

19. ábra. A Vallotton kaszáló-gép ugyanakkor hátról nézve.

késszerkezet munkára készen le van bocsátva, úgy 2.50 m.

KÖNYVISMERTETÉS.

Emlékirat, írta Dumtsa Sándor. Egy igazán érdekes mű jelent meg Dumtsa Sándor, a szolnoki dohánybevéltő igazgatójától, a ki „Emlékirat” czimen, mely a magyarországi dohánytermelésnek biztosítási részét a jégkarak ellen kötelezővé és olcsóbbá kívánja tenni. Tény az, hogy a 12-13%-os biztosítási díj horribilis. Tulló a rizikón, mert hiszen 10 évi átlagokban a biztosítási társaságok 6-66% fizetnek csak ki és az 5-47%-ot egyszerűen zsebredugják. Hazánk dohánytermelőinek így tehát alig csak mintegy 25%-a biztosítja a dohánytermést, viszont, ha beköszönt a katasztrófa, az bizony szomorúan érinti a gazda zsebeit, de viszont az amugy is már ritkuló dohánykertészek számát még inkább megkevesélti, de egyben a tönk szélére juttatja a jégsújtottakat és családjaikat. Dumtsa a kötelező állami jégkár biztosításnak hive. Ő a 10 évi termés átlagokat vette számítása alapjául, melyeket nem a termelés helyén, hanem a beváltókból merített. Ezen 10 évi átlagok alapján pedig minden dohánytermelő szívesen biztosítja a termését. Vagyis megéri. Megér neki, megér szociálpolitikailag is, mert hiszen mint már fentebb említettük a nép bizonytalan kenyérkeresete is biztossá változva át. Dumtsa művét t. gazdaságtársainknak elolvasásra melegen ajánljuk, egyúttal a pénz- és földművelésügyi minisztériumoknak ajánlatos lenne e tervet alapos tanulmányozás tárgyává tenni. A mű beszerezhető a szerzőnél Szolnokon. *B. G. F.*

A Madarak és Fák Napjáról szóló iskolai jelentések I. Évkönyve cím alatt az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában egy füzet jelent meg, melyet az egyesület megbízásából Fodor Árpád főgimnáziumi tanár állított össze. A bevezető sorokból kivehető, hogy az sület, mely kezdeményezője volt annak a kormányrendeletnek, mely az 1906. évtől kezdve a Madarak és Fák Napjának megünneplését az ország valamennyi népiskolájában rendszeresítette,

a Madarak és Fák Napjának négy évi fennállása után tájékozást óhajtott magának szerezni arról, hogy a kormány rendelete a gyakorlatban miképpen érvényesült és azért a kir. tanfelügyelőket felkérte arra, hogy a nap megünnepléséről szóló iskolai jelentéseket feldolgozás és összeállítás végett az Egyesületnek átengedjék. A kérelemnek a tanfelügyelők tulnyomó száma (51) eleget tett és a beérkezett anyag feldolgozásának első kísérletét képezi a jelen füzet, mely egyenként felsorolja a vármegyéket és az iskolákat, melyekből jelentések érkeztek. Az összefoglalásból megtudjuk, hogy az intézmény fejlődése öröndetesen halad és hogy 1407 iskolából érkezett jelentést használhatott fel az Évkönyv szerkesztője. E füzetet a Országos Állatvédő Egyesület (IX., Ernő-utca 11-13) a nap ünnepése körül közreműködött valamennyi néptanítónak közvetlen díj nélkül megküldi és érdeklődőknek szóbeli vagy írásbeli megkeresésére szintén díj nélkül bocsátja rendelkezésére.

KÉRDESEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Sertésöl elkészítése házilag.

Az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapokban olvastam Székács Elemér jószágfelügyelő urnak érdekes cikkét: „A sertésenyésztési jegyzeteket.” Ez évben én is óhajtanék házilag sertésölt készíttetni, melynek belső berendezését a cikkben leírt beosztás alapján szeretném elkészíttetni. Milyenek annak rajzai és részletes adatai és költségei? *B. L.*

Kérdés. Meddő szuka.

Egyik hazai tenyésztőnk két szukától tenyészt lemgóit: Ernától és Heddtől. En négy év előtt

Ernától vettem egy hathetes kan kölyköt alku nélkül 100 koronáért. Következő évben kértem Heddtől egy fél éves szukát, hogy tenyészthessek. 150 koronáért küldött is egyet, nagyszerű díeshimnuszokkal kísérve. Ezt a szukát gyanus állapotban kaptam, betegesnek nézett ki. Irtam a tenyésztőnek, de ő levelemre nem válaszolt. A szukát 1 1/2 éves korában befedeztettem; 2 idióta kölyköt vetett, melyeket eldobtam. Két éves korban ismét fedeztettem, nem fogott. Most január 7-én ismét fedeztettem, ismét üres. A használt kan, izom, erő és egészség.

Ugy vélem, hogy a szállító cég félt a konkurencziától. A Hedda von Lemgótól és Bruno v. der Elbewarttól származó szuka nem kóser állat, már kinézése elárulja, hogy méhbajos. Az emlői mindig abnormisan csüngenek 3-4 cm. hosszan. A kant felveszi, de nem fog. Hát ilyen kynológus apostolaink vannak? Ugy látszik tenyészeti irigység kérdése is fenntorog, mert az lehetett a cél lemgóit nem bírják tenyészteni, 3 évi próbálkozásom kárba vészett. A szuka még megvan, a tőle vett kan már elpusztult. Kérek gazdátársaimtól felvilágosítást, mit tegyek a szukával, hogy több kölyköket nevelhessek? *S. D.*

Kérdés. Mit termeljek az erdő alatt.

Kisbirtokom nagy erdő birtokkal határos és pedig úgy, hogy a bevetett terület csak a délutáni napsugarat kapja. En ennél fogva kb. egy kat. holdon nem tudok semmit sem termelni már több évben kísérleteztem kalászosokkal, kapásokkal, takarmányfélékkel de ezek még féltermést sem adtak. Tisztelettel kérdem gazdátársaimat, kiknek ilyen esetük előfordul, jelöljék meg, hogy miként tudnám a jelzett területet a legjobban hasznosítani. Megjegyzem, hogy legelőnek sem birom kihasználni, mert a fűfélék sem diszlenek benne. Az erdő sűrű tömött egész a határ vonalig kb 25 éves lehet. Némely fatörzs ferde növéseivel és galyaival egész sátorot képeznek a jelzett területre és ennél fogva minden évi munkám kárba vész. Nem lehetne-e ezen valahogyan segíteni? *K. K.*

Kérdés. Szőlő újraültetése.

Idősebb erősen pusztulónak indult oltvány-szőlőmet kidobni és újra ültetni óhajtom. Kérem szíves utbaigazításukat, hogy mely szőlőfajtákkal végezzem a telepítést? Megjegyezni kívánom, hogy ezen a vidéken a Kreácsa, Kövidinka és Szlankamenka fajták vannak felkarolva, a melyek termés minőségével azonban megelégedve nem vagyok. *G. L.*

Kérdés. Melyik a legjobb permetező anyag.

A Kecskeméten megjelenő „Homok” című lap nagy garral hirdeti, hogy a kénmáj első sorban, másodsorban pedig a kecskeméti por a legjobb permetező anyag, míg a „Köztelek” egyik januári számában a m. kir. ampelológai intézet közlése szerint a kénmáj nem ér semmit. Arra kérnék tehát szíves szakvéleményt, melyik jobb, kénmáj, kékkő és mész, kecskemétipor, bordóipor, vagy a kristály azurin-e? *Sz. B.*

Felelet Állatbiztosítás című kérdésre.

Az állatokat a kérdésben felemlített betegségek és balesetek ellen a „Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság”-nál Budapest, IX., Üllői-ut 9., vagy a „Minerva” általános biztosító

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Mc Cormick TÁRCSÁSBBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásokra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 89.

r. t., Budapest, Eötvös-tér 2., lehet biztosítani. Nagyon nagy állományokkal rendelkező birtokosnál, illetve állattenyésztőnél nem igen fizeti ki magát, mert az ily uton eszközölt biztosításnál a díjtételek elég magasak. Erre nézve különben legtanácsosabb a fentemlített társaságokhoz fordulni, melyek a kívánt felvilágosítást megadják és ez alapon lehet azután számítást eszközölni.

Sokkal jobb és czélszerűbb községi állatbiztosító szövetkezetet létesíteni, melyhez 20 tag szükségeltetik és akkor ily alapon biztosítani az állatokat s midőn is az esély, bármilyen nagy kárt véve is alapul, több nem lehet mint minden 100 korona után 5 korona. Ebben a biztosításban bennfoglaltatik minden néven nevezendő káros, bennfoglaltatik az állatok beoltása az azon vidéken divó leggyakoribb ragadós betegségek ellen, az ingyenes állatorvosi kezelés és ingyenes gyógyszerhasználat. Ez iránt is a fenti intézetek adnak utmutatást, sőt vállalkozik az ily szövetkezet szervezésére is.

Dr. Kukuljevic József.

Felelet. Száj- és körömfájás gyógyítható-e 24 óra alatt című kérdésre.

A ragadós száj- és körömfájás 24 óra alatt semmi körülmények között nem gyógyítható. Még a legenyhébb esetekben is a teljes gyógyulás 2-3 hét alatt következhetik be. Hogy a bacillol a szájfájás esetén mily gyógyulást eredményez, azt nem tudom, erre nézve irodalmi adatot nem ismerem. Ez esetben is kizártnak tartom, hogy a szóban forgó tén 24 óra alatt meggyógyult volna, mert hisz a kifejlődött szájfájásnál nyílt sebek képződnek a szájban, a nyelven a hólyagok felpattanása után ezek pedig 24 óra alatt nem gyógyulnak még lépes kezelésre sem.

A kérdésben foglalt ismertetésből arra következtetek, hogy a ténen a szájfájás már az ugyszólván teljesen gyógyult stádiumban észleltett mikor már a sebek is begyógyultak és csak az azok helyén képződött új nyálkahártya látszott. Ezt a feltevésemet nagyon megerősíti azon tény is, hogy a 42 drb. ökör közül egy se kapta meg. Kizárt dolog az, hogy érett virussal történt fertőzésnél, illetve mesterséges átoltásnál az állatok nem betegszenek meg, az csak egy esetben lehetséges, ha azok már előzőleg keresz-

tül estek a ketegségen, a mi körülbelül egy évi immunitást biztosít.

Lehet egy másik eset és pedig az, hogy a ténen nem volt még teljesen kifejlődve a szájfájás és így a felhasználtnyal nem volt eléggé fertőző. Ez azonban a kevésbé valószínű eset. Mesterséges átoltás után legfeljebb 1-2 napi késés fordulhat elő, de a betegség mindig jelentkezik előbb utóbb. Lehetséges, hogy az átoltás nem történt szabályszerűen, kefével és szivacs-csal vagy ronggyal és akkor is késik a betegség fellépése, de akkor is feltétlenül bekövetkezik.

Dr. Kukuljevic József.

Felelet. Malaczkok oltása című kérdésre.

Sertések orbáncz elleni oltására a gyakorlatban általánosan a Pasteur-féle anyag van használatban, szóba jöhet azonban a Lorenz és Leclainche-féle módszer. Az oltást legezészerűbb elválasztás után eszközölni 3-4 hónapos korban de lehet előbb is. Az összes 12 napi időközben kétszer lesz eszközölve és pedig az első alkalommal a bal, 12 nap múlva a jobb czommba történik az oltás. Oltóanyagot csak állatorvosi rendelésre szolgáltatnak ki az intézetek Rendelhető „Állami oltóanyag termelő” Bpest, VII., Hungária-körut 244., Laboratórium védőoltó anyag termelésre r. t., Budapest, Felső-erdősor 10., Pasteur Chamberland, Bpest, Andrassy-ut 105., Jenner Pasteur intézet, Budapest, Röck Szilárd-utca 39. Adagolás egyedenként 12 cgrm. A sertésorbáncz elleni oltást, ma országszerte mindenütt alkalmazást nyert, ugyszólván teljes biztosítékot nyújt a betegség ellen. Az orbáncz elleni oltást már azért is ajánlatos eszközölni, mert netaláni sertésvész fellépése esetén rendkívül megkönnyíti a diagnózis biztos és helyes felállítását, ami viszont a védekezést megkönnyíti és gyorsítja. Megjegyzem az állatorvosnak kötelessége azon intézettől az oltóanyagot rendelni a melytől Ön kívánja.

Dr. Kukuljevic József.

Felelet. Irodalom a tőzegterületek kihasználásáról című kérdésre.

A magyar szakirodalom meglehetősen szegény a tőzegkultúráról szóló munkákban. A tőzegről, mint alomról több oldalon ír Cserhádi „Általános Növénytermelés” című munkájának 271. s következő lapjain, míg a tőzegipar üzemi jelentőségéről Hensch „Mezőgazdasági üzemtanának” I. részében olvashatni. (298. stb. o.)

Önálló munka jelent meg 1890-ben Bleuer M.-tól: „A turfa mezőgazdasági és ipari használatára” címén, míg a német szakirodalomban Birnbaum E.-tól jelent meg 1880-ban „Torfindustrie und Moorkultur” címén egy idevágó szakmunka. M. Porcius C.

Felelet. Egerektől megrágott gyümölcsfák című kérdésre.

Az egerektől és nyulaktól megrágott gyümölcsfák kezelésénél mindig a seb nagysága a mérvadó. Hogyha a fák törzsének csak egyik oldala, vagy kisebb helye rágott, akkor mindenekelőtt is a sebet meg kell tisztítani, a seb roncsalékait, a héjfoszlányokat, valamint a fásrészt roncsait éles késsel lemessük, kisimítjuk. Majd az ily módon megtisztított sebet hidegen folyó (esetleg melegen folyó) oltóviaszszal bekenjük vékony rétegben, majd bekötjük, mely célra legmegfelelőbb a vékony szövetű zsákvázon.

Hogyha a sebek igen nagyok, vagy ha a fa teljesen körülrágott, a kezelés már körülményesebb. A fára legveszedelmesebb a teljes körülrágás, a melynek folytán a fa csakhamar elpusztulna, mert a felülről lefelé haladó nedvzárlás útja, mely a héjrészben történik, ezáltal elzárattott megszakított. Az ilyen sebek kezelésénél arra kell törekednünk, hogy a nedvszatórtát ismét helyreállítsuk. Ezt oly módon érjük el, hogy mindenekelőtt a sebeket alaposan megtisztogat-

juk, mint a fenti esetekben, majd megfelelő hosszúságú és erőteljes éves vesszőket vevén, ezeket a középen hosszukban kettérepesztjük, ezeket a belső, fás részüket simára lefaragván, erősen odaszoritjuk a sebhely hosszában a fák tengelyével egy irányban, a sebhely alsó és felső részén pedig ék, illetve héj alá oltással beoltjuk a fákba. Ha a köröskörül rágott, ilyen vesszőt 5-6-ot oltunk be, ha a seb csak egyoldalú, akkor kevesebb: 1-2 is elég lesz. A műtétet így befejezván, a beoltott vesszőket raffiával, vagy oltóviaszszal bevonjuk és bekötjük. Ha ügyesen csináltuk, a vesszők csakhamar összeforradnak a fával, a nedvkeringés zavartalanul működik, minek eredménye új szövetek létrejötte lesz s idővel a sebhelyek teljesen beforradnak.

Kadocsa Gyula.

Felelet. Honvédbogár a repczében című kérdésre.

A honvédbogár (Entomoscelis adonidis Pall.) elleni védekezés teljes sikerét nagyban megakadályozza a bogár ama tulajdonsága, hogy a keresztes virágu gyomnövényeken is kifejlődik s ha repczevetésre nem akad is, azért élete fejlődésében a legkisebb fennakadás sem fordul elő. A gyomnövényeken országszerte található, ezekről kerül át a repczére s éppen ezért kisebb-nagyobb mennyiségben mindig akad a repczében. Ha azután a repczét éveken át állandóan termesztjük s a honvédbogár ellen nem védekezünk, bizony annyira elszaporodik a kedvező életviszonyok folytán, hogy miatta kénytelenek leszünk a repczetermesztéssel egy időre felhagyni.

A honvédbogár kártétele még ősszel kezdődik, a mikor is kis lárvái, a fiatal „fekete hernyók” — a mint azokat népünk nevezi — a repcze gyenge leveleit rágnak. Tavasszal folytatják a leveleken és száron kártételüket s a földben történt átalakulás után májusban megjelenő bogár betetőzi kártételüket a virágok és beczők pusztítása által. Mihelyt ősszel a bogár, illetve a fekete hernyók jelenlétét a repczében észrevetjük, szórjuk be a fertőzött foltokat vékonyan szalmával s perzseljük fel, a talajt pedig sulykoljuk meg. Egy hét múlva a foltokat, ha meggyőződünk széleik tiszta voltáról, újra bevetjük repczével. Ez eljárás azonban csak akkor vezet eredményhez, ha a bogár kis foltokban

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

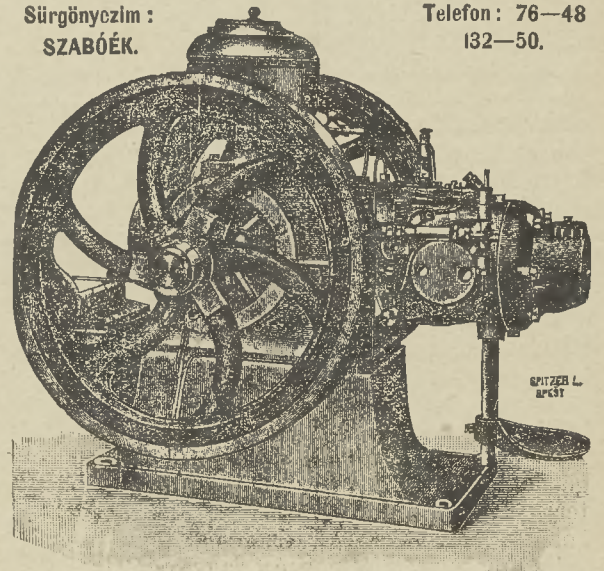
Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

BOLINDER nyersolajmotorok nyersolajlokomobilok

osak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA czégnél
Budapest, VI. Teréz-körut 46/L. G.

kaphatók.
Sürgőnyozim : Telefon : 76-48
SZABÓÉK. 132-50.

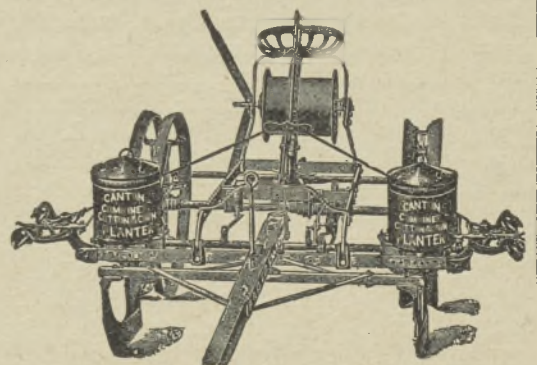
ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„SENIOR” tengerültetőgép

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR” munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő!

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

mutatkozik; ha előfordulása tömegesebb, a méreghez kell folyamodnunk, bár ez veszedelmes és nagy gondot, körütekintést igénylő eljárás. A honvédbogár igen szívós természetű állat, így a legerősebb mérget: az arzénsavas rezet (schweinfurti zöld) kell használnunk s ezt is a rendesnél jóval erősebb keverékben: 1 hl. vízben 300 grammot számítva. Mivel vízben nem oldódik fel, mintegy 1 kg. rozsliszttel előbb jól összekeverjük, majd egy finom szitán át a vízbe mossuk. Használat előtt mindig jól kell kavarni. A permetezést már ősszel lehet végezni, midőn is a foltokat, főleg ezeknek még ép széleit jól megpermetezzük. Mondani sem kell, hogy eső után a permetezés megismétlendő, valamint hogy legelő jószág a táblától távol tartandó.

A réten, legelőn, utmentén, mesgyn, parlagon fekvő területeken szorgalmasan gyűjtjük, hálózunk össze a keresztesgyomokról (vadrepce, mustár, pásztortáska stb.) a honvédbogarakat, a gyomnövényeket pedig gyökerestől irtjuk ki, a hol csak látjuk. A hol állandóan repcét természetnek, évről-évre állandóan védekezni is kell, különben pedig számát csak oly módon apaszthatjuk, ha időről-időre abbahagyjuk a repce-termesztést. *Kadocsa Gyula.*

HIREK.

A világ gabonatermése. A földművelésügyi miniszter közzétette a világtermés adatainak helyesbítését, mely a következő szám- és adatesoportositást tartalmazza:

	a magyar földművelésügyi miniszterium terméshoelsése		az angol szaklapok mezőgazdasági intézet terméshoelsése		a római nemzetközi mezőgazdasági intézet terméshoelsése	
	1910. év	1911. év	I. augusztus hó végén a február hóban	II. január hóban	millió méter mázsákban	millió méter mázsákban
buza	995.66	995.54	963.53	983.31		
rozs	468.04	459.93	445.50	461.34		
árpa	361.80	360.39	373.31	357.56		
zab	628.59	641.21	639.81	617.56		
tengeri	1065.26	1107.50	1068.68	1094.44		
Össz.	3509.35	3564.57	3490.83	3514.21		

A Mosonmegyei Gazdasági Egyesület Hegyi Miklós elnöklésével tartott közgyűlésén Bánvárh Sándor bemutatta a titkári jelentést, a mely főleg a megye lótenyésztése és szarvasmarhatenyésztése körül elért eredményekkel foglalkozik. Letárgyalták a költségvetést és zárszámadásokat, majd másodtitkárrá Szerger Lajost választották meg. A hivatalos tárgysorozat letárgyalása után a régi szokáshoz híven gazdasági eszközöket sorsoltak ki a gazdák között.

Gazdasági előadások. Az Arad vármegyei Gazdasági Egyesület, a földművelésügyi miniszterium támogatásával az utóbbi időben ismét a vármegye több községében rendezett a kigazdák részére népies gazdasági előadásokat. Így február hó 26-án *Alsósimánd* községben a növényi gombabetegségek és káros rovarok elleni védekezésről, valamint a műtrágyák alkalmazásáról, március hó 5-én *Erdőhegyen* a gépügnökök visszaéléseiről, e hó 12-én pedig *Borosjenő* községben az állatfajták ismertetéséről tartatott előadás. Legközelebb *Szapárligeten*, a gazdaköri tagok részére van tervbe véve egy hasonló előadás rendezése.

Gőzeke bérszántás szabályozása. A gőzeke bérszántás az országban egyre jobban terjedvén, a jog egyöntetű alkalmazásának biztosítása érdekében a kereskedelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg most rendeletet adott ki. E szerint azok, kik mezei gazdasággal egyáltalán nem vagy csak csekély terjedelmű gazdasággal bírnak és azzal foglalkoznak, hogy gőzekével kizárólag vagy tulnyomólag mások földjét pénzért vagy egyéb ellenszolgáltatásért és keresetszerűleg szántják, bár ez a foglalkozás a munka természeténél fogva a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatban áll, iparosoknak tekintendők, miért is velük, valamint szakképzettséggel bíró alkalmazottaikkal, úgy mint gépészeikkel és fűtőkkel szemben az 1884. évi XVII. törvényzikk rendelkezései alkalmazandók. Megjegyzendő, hogy az 1884. évi XVII. törvényzikk 183. §. a) pontjának értelmében azok a gőzeke tulajdonos gazdák, a kik tulnyomólag saját gazdaságukban használják a gőzeket, valamint azok a gőzekesözvetkezetek, a melyek gőzekéjüket tulnyomó részben a szövetségi tagok földjeinek szántására használják és csak akkor, ha fölösleges idővel rendelkeznek, mintegy kiségitésképen végeznek más gazdaságokban bérszántásokat, az általuk időnkint vég-

zett ezen kivételes bérszántások esetén nem kötelesek iparigazolványt váltani.

A francia cukorgyárak válsága. Franciaországban a tavalyi répatermés igen silány volt, emellett még a szeszgyárak is erősen vásárolták a cukorrépat, úgy hogy egy vagon cukorrépa ára 280—290 frank. Emiatt most a cukorgyárosok szindikátusa egy memorandummal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a szeszgyárosoknak engedjék meg, hogy a fehér cukrot ipari célokra adózatlanul dolgozhassák fel.

A tokaj-hegyaljai szőlősegély kiosztása. Tokajról jelentik, hogy megkezdődött már az országgyűlés által a tokaj-hegyaljai elpusztult szőlők segélyezésére az országgyűlés által megszavazott 600.000 koronás kamatnélküli kölcsön kiosztása. Körülbelül 680 birtokos folyamodott segélyért és a kért összeg 400.000 koronát sem tesz ki, úgy hogy az állam által rendelkezésre bocsátott összegből felesleg is marad. A kiosztást egy bizottság eszközli. Megemlítjük még, hogy 700 kérvény érkezett be s összesen csak 378 ezer koronát kérnek, tehát sokkal kevesebbet, mint a mennyi rendelkezésre áll. A kért összegeknek legalább 90%-át ki fogják osztani.

A magyar dohánytermés átvétele osztályok szerint. Az 1909. évben beváltott haszonvehető dohányanyagból mit vett át Daróczi Vilmos kollegánk összeállítása szerint a magyar és az osztrák jövedék?

	a magyar az osztrák jövedékre kilogramm	
Szivarboríték	3.825	15.475
Válogatott	31.109	484.002
I. osztály	2,345.094	846.107
I-a	674.772	2,167.754
I-b	10,782.655	9,636.284
II.	11,178.641	9,300.008
III.	8,008.474	6,532.003
Kihányás	1,428.137	1,656.978
Csomózatlanlevél és tiszta hulladék	3.528	3.776

Összesen: 34,456.235 30,642.387

Már ezen összeállításból is kivehető miért jobb az osztrák jövedék szivarjai a mieinknél, a speciálisan Wien-nek készültéktől teljesen eltekintve. A java mindenképp Ausztriába megyen, a salakja elég jó a magyarnak is!

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekfontyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kivánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vélelárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik modozatu kölcsön teljes készpénzzel fizettetik ki. 4. Körjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

Rózsaoajtermelés Kis-Ázsiában. Török rózsaoajtermelők, a kik Kazanlykból kívándoroltak és Kis-Ázsiában telepedtek meg, Konia vilayet Sparta városában nagyszabású rózsaoajtermelést honosítottak meg és a kormány felügyelete alatt értékesítik a rózsaoajat. Az 1910-iki termés 60.000 miskal volt (1 miskal 481 gramm) és mintegy 7000 török fontért kelt el. A rózsaoaj jobb minőségű, mint a kazanlyki; van 15 foku olaj is, melynek miskálja fekonként

52 para, úgy hogy a miskál ára 17×52×60 para. A konstantinápolyi kereskedők a spártai rózsaoajat a Parfüme impériához használják, melynek okája 250 piasterbe kerül. A spártai termelők most közvetlen üzleti összeköttetést keresnek európai illatszergyári cégekkel. Sparta 25 km-re van a smyrna-aidini vasut végpontjától, de már épül a vasut Egerdir felé, úgy hogy Sparta akkor csak 6—10 kilométerre lesz a vasuttól.

A betegsegélyezési járulékok fölemelése. Az állami munkásbiztosítási hivatal jóváhagyta az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár közgyűlésének a betegsegélyezési járulék felemelésére vonatkozó határozatát oly módon, hogy az ugynevezett nagy munkaadók alkalmazottai után 1911. évi január 1-től kezdve a 3%-os járulék hét napra szedessék, ellenben az ugynevezett kis munkaadók és kisiparosok alkalmazottai a jövőben is a 2%-os járulékot csak hat napra fizessék. A hivatal határozata szerint a hétnapos járulék-számítás nem egyéb, mint a 3%-nak fölemelése 3½%-ra, a melyet a törvény megenged. Ellenben az ugynevezett kis munkaadókra nézve a hetedik napi járulék szedése az 1907:19. t.-cz. 25. szakaszában biztosított kedvezmények sérelmét jelentené.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Vetőmagvak

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az üzlet a lefolyt héten rendkívül élénk volt és a készletek *Vörösheveremag*hó egy csekélységre zsugorodtak össze. A szétküldés oly nagymérvű volt, a minőt eddig még sohasem volt alkalmam tapasztalni. *Luczernamag*ban mindenhol látszott ama igyekezet, hogy a készleteken tudni akarnak. *Takarmányrépa*. Kisebb czégek tovább is emelték az árakat, míg ellenben a nagy czégek nem tartották szükségesnek ezt tenni, a mennyiben a főfajokból, mint Eckendorfi, Oberndorfi, olajgyóalaku és Mammuth még elegendő készletekkel rendelkeznek. *Bükköny*ből további nagyobb mennyiségek kerültek piacra, minek folytán az árak egy csekélységgel csökkentek. *Muharmag* kerestetett, az irányzat ezen cikkben szilárd. *Baltaczim* majdnem teljesen hiányzik és ki van zárva, hogy a szükséglet fedezhető legyen.

Jegyzések nyersáruért 100 kilonként Budapesten:
 Vörösheveremag, természetű arankamentes 170—180 K
 „ „ kis arankával 156—166 „
 „ „ nagy arankával 110—120 „
 Luczernamag, természetű arankamentes 180—190 „
 „ „ jó kereskedelmi áru 155—165 „
 Bükköny 18—20 „
 Baltaczim, hámozatlan 42—44 „
 Baltaczim, hámozott 84—88 „

LISZT.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.
 Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 36-20, 1. sz. lánqliszt 35-20, 2. sz. lánqliszt 34-20, 3. sz. zsemlyoliszt (külins.) 33-20, 4. sz. zsemlyoliszt 32-20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31-00, 6. sz. kenyérliszt 29-40, 7. sz. kenyérliszt, közép 27-80, rozsliszt I. 25-40, rozsliszt II. 23-40, rozsliszt III. 16-40, korpa, finom 11-20, korpa, durva 11-40 K mm. Tengerliszt —24—26, tengerikása —80—32 K kg.

Készáru-tőzsde 1911. márczius hó 16-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	23.60
„	76	23.05	80	23.70
„	77	23.30	81	—
„	78	23.50	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	23.45
„	76	22.90	80	23.50
„	77	23.10	81	—
„	78	23.35	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.50
„	76	23. —	80	23.55
„	77	23.15	81	—
„	78	23.40	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45
„	76	22.90	80	—
„	77	23.10	81	—
„	78	23.30	82	—
Bácskai	75	—	79	—
„	76	23. —	80	—
„	77	23.25	81	—
„	78	23.55	82	—
Rozs elsőrendű új				16.20
„ középminőségű (új)				16.05
„ takarmányára, elsőrendű				16.50
„ „ másodrendű				15.90
Köles				17.50
Zab elsőrendű (új)				17.20
„ középminőségű (új)				17.50
Tengeri belföldi új				11.75
román v. bolgár				—
Repcekaposza,				—

S Z E S Z.

A szeszüzletben a forgalom e héten is változatlan élénk és szilárd irányzat mellett az árak drágábban zárnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 177—177.50 kor. adózatlanul 58—58.—kor. azonnali és március—májusi szállításra, ellenben későbbi hónapokra drágább az ár.

Élesztőszeszben csökély az üzlet és kisebb tételek változatlan áron keltek.

Denaturált szesz élénk vételkedv mellett sz.lárd és 47—47.50 kor. kelt el hordóval együtt nagyban kötésre. Másodkézből olcsóbb ajánlat volt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szesz ab termelő állomás 54 koronáig fix és 2—2.50 koronáig jegyzésen alól volt ajánlva jó vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.—178.— K
Finomított szesz adózatlan	58.—59.— »
Élesztőszesz adózva	176.50—176.75 »
Élesztőszesz adózatlan	57.50—57.75 »
Nyers szesz adózva	175.—176.— »
Denaturált szesz	47.—48.— »

Napijelentés a gabonatözsderől.

1911. március hó 16-án.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza négy fillérrel, a májusi buza hét fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az októberi rozs hét fillérrel emelkedett, az áprilisi rozs, az áprilisi zab és a májusi tengeri árfolyama változatlan maradt.

Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 1500 mm. 79.5 kg.-os 24 K (felső), 150 mm. 79.5 kg.-os 24 K, 150mm. 79.5 kg.-os 24 K, 100 mm. 78.5 kg.-os 23.80 K, 3000 mm. 78.2 kg.-os 24 K, 1000 mm. 78 kg.-os 24.10 K, 500 mm. 78 kg.-os 23.85 K. *Fejérmegyei* 180 mm. 77.4 kg.-os 23.60 K. *Pestvidéki* 100 mm. 78.5 kg.-os 23.50 K, 450 mm. 74. kg.-os 22.60 K. *Felsőmagyar* 125 mm. 78 kg.-os 23.60 K. **Rozs.** 100 mm. 15.80 K, 200 mm. 15.70 K, 150 mm. 15.70 K (kpf. pp.). **Tengeri.** 150 mm. 11.80 K (kpf.). **Zab.** 100 mm. 17.90 K, 100 mm. 17.55 K (kpf.).
Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.
(Déli zárlat.)

Buza	áprilisra	23.08 K
Buza	májusra	22.64 »
Rozs	áprilisra	16.26 »
Zab	áprilisra	17.20 »
Tengeri	májusra	11.16 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi márcz. 1-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekből 115 szekér réti széna, 26 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 5 szekér egyéb takarmány (luczerna, zabosbüköny stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom lanyha. Arak q-ként fillérben a következők: Réti széna 540—860, muhar 700—860, zsupszalma 400—540, alomszalma 340—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 700—800, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju — szalmaszecska 480—540. Összes kocsiszám 180. Összes súly 216,000 kilogramm.

Laptulajdonos: ORDÓDY LÁSZLÓ.
Felelős főszerkesztő: BUZZI F. GÉZA.

Nagyobb számú berkshirei tenyészsertést (nőstény malacot és koczá 5—12 hónaposakat) vesz az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Nagyszébenben. Kérjük az eladó állatok számát és árát mielőbb az egyesülettel közölni.

Szuperfoszfátot Kartellen kívül szállít Schvarcz József és Társa, Budapest, VI., Uaczi-körút 53. sz.

„REFORM“ melegágyablak. Ezen, valamint mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít **Farkas és Társa** vasszerkezeti gyára **BUDAPEST** VI., Lehel-utca 8. sz. TERVEK ÉS KÖLTSÉGVETÉSEKKEL KÉSZSÉGGEL SZOLGALUNK. KÉRJEN INGYEN ÁRJEJYZÉKET.

Eibenschitzki óriási spárga ANT. WORELL cs. és kir. udvari szállító és spárgatermelő, Eibenschitzben (Morvaország.) díjazva számtalan bel- és külföldi kiállításon első díjakkal, megkezdte a szállítást március 20-ától részint a saját, részint J. Koelitől megveti terményekkel — ezelőtti cím: Gazdasági Egyesület spárgatermelői szakosztálya az „eibenschitzki óriási spárga növényeknek“, általa a legdusabb hozamra gyöngédhúsra és finom aromára kitenyészítve. — 14 nappal előbb hajl, mint bármely ismert fajta. Rendelkezésre állanak 1, 2, 3 éves gyöke-erek, melyek mindegyikének tenyészkeppességéről garanciát vállal. Május hónapban **solo- és asztali spárgát** szállít naponta kétszer vágva, kötegekben, lazán vagy súlyra. Minden megrendeléshez német nyelven „Utasítás a spárgatermeléshez“ ingyen mellékelve.

Magastörzsű 3 éves papirdiófa csemeték 10 darab 10 K, 100 drb 80 K; magastörzsű cse-resznyeafák, 1. fajokban 10 drb 8 K, 100 drb 60 K; magastörzsű sophora japán akác 10 drb 5 K, 100 drb 40 K; 1 éves őszi baraczkfa csemeték, 1. fajokban 10 drb 8 K, 1 1/2—2 méter magas luczfenyők, földtömbből (Picea excelsa), 10 drb 15—20 K; 1 éves maclura csemeték, élősvények, 1000 drb 8 K. Ajánl egészséges s iskolázott példányokban az **uradalmi kertészeti, Adony, Fehér megye,** vasut- és hajóállomás.

Szénát szalmát, luczernát, lóherét és zabos bükönyt veszek és eladok bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: **Schreier Béla** takarmány-nagykereskedő, **Budapest, Népszínház-utca 22. sz.** Telefon 20—52.

Győri első fajbaromfitenyésztő-és hizlalo-telep (Wache Alajos utóda) Győr szépségre és tenyészítőképessegre kiváló gondnal nevelt tiszta faj-törzseiből szállít: Óriási pe- ingi kacsoját darabonként 50 fillér. Tyuk-fajaiból tojást darabonként 40 fillér. Májustól kezdve fiatal állatokat. Árak ab Győr. Törésmentes csomagolás. 75% termékenység.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska).

Gazdasági ismeretekkel és nagy összeköttetésekkel rendelkező, intelligens, jó megjelenésű urak, kik uradalmak látogatására vannak hivatva, jobb jövedelmű állásra kerestetnek. Ajánlatok „Gép“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetőjébe, V., Nádor-utca 11. szám intézendők.

Gyors, pontos, olcsó földmérés **Stadel-Torkos földmérő - taliga.** Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

ELADO Fehér köles 17.— korona Szipériai köles mag 17.— korona Csillagfürt q-ként 17.— korona Pop Vinczenél, Zsebely, Temes megye.

Benősülés gyakorlati, nagy tapasztalatu, ügyes, szorgalmas, jó családból való 28 éves, izr.. intelligens gazdatiszt, hogy nagyobb bérlet vagy saját gazdaság vezetését átvehesse, vagy abban támasz lehessen. Ertesítést kér: „Komoly ügy 698“ alatt a kiadóhivatalba.

Korai Székely-tengeri bőtermő, puhanemű fajta, vetési célra **válogatva morzsolva** mm.-ként 18 koronáért ab Nagyvárad. Kapható Kiss Sándor gazdasága, Fugyi, (Bihar m.) u. p. Fugyi-Vásárhely.

Kajszinbaraczkfák. Magastörzsű 20—25 m/10 törzsát-méretű 100 darab kor. 100.—, 25—30 m/10 törzsátméretű 100 drb kor. 120.— Bokros fácskák, 2—3 éves, 100 drb kor. 60.— Gula alakú, 3 éves, 100 darab kor. 90.— **PECZ ÁRMIN** faiskolatulajdonos Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.

Eladó tavaszbuza és olajpogácsa van a méltóságos gróf Degenfeld Sándor ur nadadi uradalmában. **Uradalmi intézőség, Hadad, Szilágy megye.**

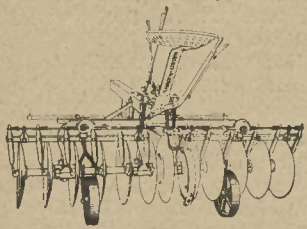
Eladó gróf Festetich Vilmos toponári telv. simmenthali tehénészetében 12 darab szépen fejlődött, erős csontu, jó fejűs anyáktól származó, köröm- és szájfájáson tul lévő **növendék-bika.** Bővebb felvilágosítással szolgál Bathó József, Toponár, Somogy.

Olcsó keltető tojások a legkiválóbb díjakat nyert tyukok és libáktól. Kérjen árjegyzéket díjazott szárnyas, házinyul, galamb, kutya stb.-ről. **Geflügelhof „Edelweiss“ Wallachisch Meseritsch Mähren.**

MEGJELENT KODOLÁNYI-fele 1911. ÉVI GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

51-ik ÉVFOLYAM. a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK“ kiadóhivatalában, Budapesten, IV. kerület, Múzeum-körút 7. szám alatt.

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Legujabb rendszerű

amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fükaszáló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kívánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-fűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clezetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönbön kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű
kőanyag-csövek raktáron.

Az első horvát szalámi, füstölt és zsiradékárny-gyár
M. Gavrilovic Söhne A. G. Petrinja

szállít a legolcsóbb napi árakon különféle

szalonnát

füstölve és sózva,

husárukat

szalámit, zsiradékot és mindenféle más árukat a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett. Kérjen árjegyzéket.

28016/911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar királyi egyetemi alap, illetve a magyar vallásalap Baranyavármegyében fekvő következő mezőgazdasági birtokai:

1. Feked, Véménd, Szür és Szebény határában lévő Trefort és Gyula pusztá 768.1412/1600 hold,
2. Besencze és Vajszló községek határában lévő „Borostyán“ pusztá 405.477/1600 hold,
3. Páprád község határában levő „Páprád pusztá“ 488.947/1600 hold,
4. Baranyahidvég és Sámod községek határában levő „Kiság“ pusztá 375.22/1600 holdnak

1911. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre leendő bérbeadása iránt az alólirott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz.) 1911. évi április hó 25-ik napján déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok minden birtokra külön-külön teendők. Az 1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alólirott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb 1911. évi április hó 25-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be. A borítékon jelzendő: „Ajánlat a Trefort és Gyula pusztai, illetve Borostyán pusztai, Páprád pusztai vagy Kiság pusztai bérletre.“ Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltatott ajánlati minta perrendszerűleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül a Trefort pusztá után 2000 korona, a többi után egyenként 1500 korona vagy

készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi központi pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kelleleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. Akik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén akik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármilyen czimen perben állnak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönbén az ajánlati minták s a jelenleg érvényben levő szerződések a miniszterium segédhivatalai igazgatóságánál (Hold-utca 16. sz.) a pécsvárad kir. közalapítványi felügyelőségénél, ezenkívül az 1. alattiak a bátaszéki uradalmi tisztségénél, a 2., 3. és 4. alattiak a vajszlói kir. közalapítványi erdőgondnokságnál is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1911. március hó 10-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztertől.

CREOLIN és PACOCREOLIN
William Pearson részére törvényileg védett szavak.

CREOLIN

az orvosi és állatorvosi gyakorlat részére tisztított és tömény-szer, mely főleg alkalmaztatik

műtétéknél, sebek gyógykezelésénél, öblögetéseknél stb.

PACOCREOLIN

a nagybani fertőtlenítések

kitűnő és bevált készítménye. Legjobb és legolcsóbb szer a

száj- és körömfájás

legyőzésére.

Házak, udvarok és istállók

állandó fertőtlenítésének a legjobb és legolcsóbb készítménye.

Állatorvosi bizonylatok kiváratra bérmentesen küldetnek. Több mint 20 év óta orvosi és állatorvosi lapokban megjelent tudományos értekezletek főleg a

CREOLIN PEARSON-ra

vonalkoznak.

Mindenféle pótszereket — ki-ki saját érdekében — mint értékteleneket és járványos betegségeknek veszélyeseket utasítsa vissza.

A „H” jelzésű kimerítő leírást ingyen és bérmentve küldi:

William Pearson, Aussig a. E.

Eredeti bánati vetőmag-tengeri

1910. évi október havi temesvári tengeri-kiállításon az országos gazdasági egyesület által **ezüstéremmel kitüntetve.** Legmagasabb hozamra okszerűen kitenyészve, aranyárga, csontkemény, mézédés, legfinomabb, válogatott minőségben

eladó

100 kgr. 17.— K, 50 kgr. 9.— K, 5 kgr. postazaeszkő 2.50 K.
Zsák önköltségen számítva. Minta kiváratra.

Prohaska Hugó gazdasága, Detta.

300 db javított bárány

most, esetleg husvára **eladó.**
Gróf Stubenberg József
uradalma, Székelyhid.

Göndörszörű LINCOLN-SHIRE sertések

íránt oly nagy a kereslet, hogy a megrendeléseknek most már meg nem felelhetek, sőt kocza malacok és süldőknek öszre való szállítására sem fogadhatok mar el megrendeléseket, legfeljebb kanokra. Koczákat csakis jövő év tavaszi szállításra jegyezhetek elő, mint eddig is, darabonként K 2.50 és K 2.— istállópenz, kölc ön ketreczben. **Blascok Gyula,** Kajdaes (Tolna megye..)

Amerikai

nagyhozamu

tengeri műveléshez

való

vetőmagvak

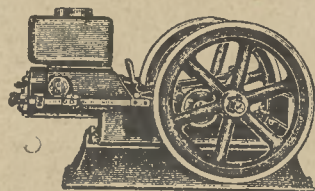
és gépek

nagy választékban

Gróf Teleki Arvéd

uradalmában, posta:

Koncza.

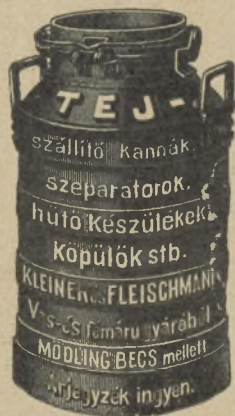

Waterloo benzin-motor

eredeti amerikai

- 2 HP compl. K 1200.—
- 4 HP " K 2000.—
- 6 HP " K 2900.—
- 8 HP " K 3800.—
- 12 HP " K 5200.—

bérmentve bármely magyarországi állomásig, beleértve a csövezeték és szerelés. — motorszpecialista Szállit: **Dénes B. Budapest, V., Lipót-körút 15.** — Készpénzfizetésnél 10% sonto. **Kereskedők** magas engedményt élveznek. — **Arjegyzék ingyen és bérmentesen.**

Elsőrendű magyarfajú

Erdélyi

jármosökrök,

ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

Szőlővessző,
szőlőoltvány eladó

a legjobb minőségben, legolcsóbban.

Gyökeres szőlőoltvány

Gyökeres szőlővessző

Sima szőlőoltvány

Sima szőlővessző

a legjobb **csemege és borfajokban** és gyökeres és sima **Riparia Portális.**

Szőlőoltványtelep Részvény-Társaság **Gyöngyös** II. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

széna- és szalmaprés

Egy új járatható (Kniehebel System) járgányhajtásra berendezve, Hofherr & Schrantz bécsi gyártmánya, eladó, kedvezményes áron. — Czim: Carl Paredschneider Baumgartenberg, O.-Oestr. Elfogad szénát, szalmát fizetéképen

HUTTER és SCHRANTZ

Alapított 1824. **Részvénytársaság.** Alapított 1824.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebb szakmabeli cége.

Ajánlja első minőségű,

többszörösen csavart, kész állapotban
tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyszögletes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámozott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
!! 26 fillértől feljebb !!

És nagyobb vételnél még magas engedmény! — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm, tuskótávolság) horganyozott tuskésdrót méterje 5 fillér. — **Egyszerű fűtési feltételek!** — Kerítésrácsok kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden a szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben, legolcsóbb árak mellett. — **Legmagasabb kitüntetések.** — **Ezrekre menő elismerőlevelek!** — Arjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep:

Budapest, Váci-körút 61/15. sz.

Levélczim: **Hutter és Schrantz r.-t.**

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan, alkalmas és olcsó áránál fogva országszerte méltán kedvelt elsőrendű

baglyasaljai és Józsefaknai tömörszenünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített
Köszénbánya és Iparvállalat R. T.
Budapest, V., Arany János-utca 29.

Önműködő **növénypermetezőt** vadrecze, vaumustár és más gyom kiirtására, valamint répa és burgonya permetezésre gyári áron alul szállit:

IG. HELLER

Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

(Szőlő- és szőlőművelés)

Egy teljesen új kultúránévny

magját,

melyből Santosa kávéutántzat, olaj, kenceje, ruggyanta és liszt készíthető és a mely nálunk is termelhető, kapható ameddig a készlet tart. Az eredeti vetőmag ára:

5 kg-ig postacsomagokban küldve K 4.— portmentesen utánvét mellett.

A termelés leírása minden csomagban.

Santosa

Chémiai készítmények és tápszerek gyára **Königl. Weinberge 1573.**

A PERONOSPORA ELLEN

idejében **permetezzünk**

valódi Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. **Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.**

Magyarországi **Molnár M. és Tarsai** főraktár:

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

ERŐS ÉS HATÁSOS A VALÓDI Centifolia-huzókenőes

(azelőtt osudakenőes.)

Mogakadályoz és megszüntet vérmelegedést. Fülöslegessé teszi az operációt. Alkalmazzák tejképződés akadályozásánál, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle régi bajoknál, feltört lábánál v. lábszáránál, sebeknél, dagadt lábánál, csontbajoknál; ütési, szurási, lövési, vágási és zúzott sebeknél; üveg-, vagy faszilánk, homok, tövis kihúzására; daganatoknál, kelésekénál, karbunkulusoknál, mindenféle támadásnál, rák ellen; ujj- és körömbajoknál, hólyagoknál, mindenféle égési sebeknél, fagyásnál, nyakdaganatoknál, vér-daganatoknál, fülfolyásnál, gyermekek sebeiánál, stb. Két doboznál kevesebb nem küldetik; csakis a pénz előre beküldése vagy utánvét mellett. Két tégely 3 K 60 fill. Egyetlen beszerzési forrás: **A. THIERRY** védangyal gyógyszerháza **Pregrada, Rohics mellett**

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Közismert egy val. Balszum 12/2 v. 6/1 v. 1 uti családi üveg 5 K 60.)

Frankamentes

vagy legalább arankamentesíthető

kisarankás

lóhere- és luczerna-

magot, baltaczimet

valamint mindenféle egyéb gazdasági magvakat **vásárol** a legmagasabb áron

HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fensége v. udvari szállítója

BUDAPEST
V., Bálvány-utca 6.

Számító gazdáknak!

Az eredeti friedrichswerthi takarmányrépamag „Zuckerwalze“

tápanyagokban $\frac{1}{4}$ hektáronként **80—100 márka** értékű takarmánytöbbletet szolgáltat a közönséges, nem tenyésztett takarmányrépa-maggal szemben.

„Zuckerwalze“ magas cukortartalomra tenyésztett szárazonvont anyagban bővelkedő, kemény sejtszövetű takarmányrépa, mely elvermelve késő nyárig is eltartható.

„Zuckerwalze“ $\frac{1}{4}$ hektáronként (700 \square -kint) 600 mm. és annál több tömegtermést ad.

A számító gazda

a bevásárláskor tehát nem arra néz, vajon $\frac{1}{4}$ hektáronként többet fizet-e a répamagért, hanem arra, hogy nagy tömegeket, értékes és tápdús anyagot arathasson. A vetőmag $\frac{1}{4}$ hektáronként a „Zuckerwalze“ magnál csak 4—5 márkával teszen többet ki, míg a terméstartalom gyakran akár huszszorosát is behozza. Eredeti friedrichswerthi „Zuckerwalze“ takarmányrépamag eredeti áron kapható képviselőimnél és viszonteladóimnál, valamint közvetlenül nálam. Kérjen ingyen és díjmentesen vetőmag irjegyzeket!

Domäne Friedrich werth 69. (Thür.) Dömänenrat Eduard Meyer.

Teavaját

megvesz bármely mennyiségben készpénz ellen: **Ferber Berta, Wien, IX., Marktgasse 51. sz.**

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtszta anyagra.

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevefűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató diszárjegyzék kiváratra ingyen.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

28967/911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap Veszprém vármegyében Somlónásárhely és Tüskevár községek határában fekvő

„Lovas pusztá“-i 751—1031/1600 kat. holdas mezőgazdasági birtokának, továbbá ezen alap Győr vármegyében Sokorórotka község határában fekvő

„Pátka pusztá“-i birtokából a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletezett **614.22/1600 holdas birtokrésznek 1911. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre leendő haszonbérbeadása iránt** az alólirott Miniszterium IX. ügy. osztályában V., (Vadász-utca 33., III. e.m) **1911. évi május hó 2-án déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.**

Az ajánlatok minden birtokra külön-külön teendők.

Az 1—1 K-ás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alólirott Miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál **legkésőbb 1911. évi május hó 2-án délelőtt 10 óráig nyújtandók be.**

A borítékon jelzendő: „Ajánlat a „Lovas pusztai“ illetve „Pátka pusztai“ haszonbérletre.“

Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltatót ajánlati minta perrendszerüleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül mindkét bérletre 2000—2000 K készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál, vagy a közalapítványi közp. pénztárnál (V., Hold-utca 16. sz.) teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Előre érkezett, kellőleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. A kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, a kik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (V., Hold-utca 16. sz.) a somlónásárhelyi kir. közalap. erdőgondnokságnál, a pátka-pusztai feltételek az ottani erdővédségnél is, az eddig érvényben levő szerződések pedig a Miniszterium IX. ügyosztályában megtekinthetők.

Budapest, 1911. márczius hó 10.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi Minisztertől.

**HA ÖN
EGY GAZDASÁGOS
ÜZEMBIZTOS =
KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ**

**MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETET
ELŐNYÖS ÁRBAN KEDVEZŐ
FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL
TELJESSZAVATOSSÁGGAL
BESZEREZNI ÓHAJTUGY,
FORDULJON MEGKERESÉSSEL**

SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.

ME ZÖGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI
VÁLLALATHOZ, MELY CZÉGFELSZÓLTÁSRA ÁRJEGYZÉKET
ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

Zenyészállatvásárra

bejelentett 20 darab 2 éves
Rambouillet-merino kos,
azonkívül 200 drb idei anya-
barány eladó. Gróf Stu-
benberg József uradalma,
Székelyhid.

**SZIVATTYÚINK
ELÁRASZTJÁK
AZ
EGÉSZ
VILÁGOT**

**GYÖZÖ BÉLA
ÉS TSA
BUDAPEST**

V. BÁRÓ ACZÉL-UTCA 3.
AVIGSZINHÁZ MELLETT.
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

Tenyészkos-eladás.

Gróf Károlyi László ur derekegyházi

**„Elektoral negretti“
törzs-juhászatából**

eladó 24 darab három, négyéves első-
rendű tenyészkos.

Érdeklődőknek felvilágosítást ad,
vasutállomáshoz kocsit küld:

Uradalmi Tisztartóság

Derekegyház, posta, vasut Szentés.

POLGÁR SÁNDOR
m. kir. szabad. nyert orvosi mű-
és kötszerész

**BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 50.**

Legelőnyösebben beszerezhető
orvosi, sebészi és betegápolási
eszközök, Gummiárúk, Suspensori-
um, Irrigator fecskendők stb.,
legújabb találmányu cs. és kir.
szabadalmazott Polgár-féle sérv-
kötők, has- és köldök-kötők. —
Valódi francia különlegességek
(óvszerek). — Részletes képes
árjegyzék ingyen és bérmentve,
csak megadandó, mily tárgy
szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

**GAZDÁK
figyelmébe!**

**= 50% =
olcsóbb,**

mint bármely más világító anyag a
pyroleum
= világítása. =

A pyroleum szagtalan, nem fűs-
től, nem gyúlékony és már
**több ezer uradalom-
ban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam
betekinthető. Próbaküldemények
2 korona utánvét mellett. Kívá-
ntra prospectus ingyen és bér-
mentve

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Kősraktár-utca 28.

A Heller-féle
„KING“
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép, az ecset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

**Segnagobb megtakarítás
időben,
pénzben
és anyagban!**

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és
fertőtlenítő-gép sokoldalú használható-
sága miatt **egy mezőgazdaság-
ban sem nélkülözhető.** A szí-
vattyuk teljesen tömör sárgaréz-
ből készülnek, javítások majdnem teljesen
kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **több-
bet teljesít, mint 20 ember
ecsettel** és mindenféle állványozást
és előmunkálást feleslegessé tesz.
Ezen gép egy nap alatt kifzetődik.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós
szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás,
nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és
gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóró-
val) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselők kerestetnek.

Szőlőtelepem 1910 májusban Őfelsége legfelsőbb dicséretét és elismerését, továbbá állami arany- és ezüstérmét nyert a bpesti nemzetközi kertészeti kiállításon!
Készlet gyökeres 1 és 2 éves fél millió. **Árjegyzék kívánatra bárkinek küldetik bérmentve!** Sima-készlet 4 millió,
Kivonat MICHL ISTVÁN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Burgundi ... fehér	5.	40.	1.80	14.	Nagyburgundi ... fekete	—	—	1.20	7.	Musc. Hamourg 2 év. fekete	10.	80.	3.50	30.
Erdei (fehér Bakar) ...	4.50	36.	2.20	8.	Oportó ...	4.50	38.	1.20	8.	„ Maderstield court „	—	—	3.	25.
Erdélyi Leányka ...	—	—	—	—	Othelló ...	4.	32.	1.20	7.	Calabrai 2 éves ... fehér	10.	80.	2.50	20.
Ezerjő ...	—	—	1.20	6.	Vegyes borfaj ...	4.	30.	1.	4.	Csabagyöngye ...	—	—	12.	80.
Fehér Bogdányi dinka ...	—	—	1.40	10.	CSEMEGEFAJ:					Damaskusi ...	—	—	3.	25.
Furmint ...	—	—	1.40	8.	Chass. blanc, croquant fehér	5.	40.	1.40	8.	Ezredéves emlék ...	—	—	2.50	20.
Járdovány ...	—	—	1.40	12.	„ Fontainebleau „	—	—	2.	12.	Ferdinand Lesseps ...	—	—	3.50	30.
Mézesfehér ...	4.50	36.	1.20	7.	„ Gama Drome „	—	—	2.	16.	Genuai óriás ...	—	—	2.50	20.
Mirkováci ...	—	—	1.60	12.	„ musc. de Nantes „	—	—	2.	16.	Kecskececs ...	—	—	2.	16.
Mustos ...	—	—	1.20	8.	„ Napoleon „	—	—	2.	16.	Kossuth Lajos ...	—	—	3.	20.
Olasz rizling ...	—	—	1.	5.	„ Vibert „	—	—	2.	12.	Madelaine angevine ...	—	—	1.50	9.
Pozsonyi fehér ...	—	—	1.60	12.	„ Fontain. rose ... piros	—	—	2.20	18.	„ royal ...	—	—	—	—
Rajnai Rizling ...	—	—	1.40	10.	„ rouge „	—	—	2.	16.	Malaga 2 éves ...	10.	80.	3.	25.
Rakk ...	—	—	—	—	„ Imperial rouge „	5.	40.	2.	16.	Melinet (homok királya) ...	—	—	3.	25.
Sauwignon ...	—	—	—	—	„ „ 2 év. „	7.	60.	—	—	Passatutti ...	—	—	1.60	10.
Szerémi zöld ...	4.50	36.	1.40	9.	„ Negropont ...	—	—	2.	16.	Precoce de Malingre ...	—	—	1.60	12.
Szlankamenka ...	—	—	1.40	9.	„ Ronsard ...	—	—	2.	16.	Szemendriai 2 éves ...	10.	70.	2.	16.
Zöld Sylváni ...	—	—	1.40	0.	„ Tokaj angevine „	—	—	2.20	18.	Kecskececs ...	—	—	2.50	20.
Bogdányi dinka ... piros	—	—	1.60	12.	„ rouge croquant „	5.	40.	1.40	9.	Malaga rosea ...	—	—	3.	24.
Kövídinka ...	4.50	36.	1.	6.	„ „ 2 év. „	7.	60.	—	—	Malakoff Usum ...	—	—	3.50	30.
„ 2 éves „	6.	50.	—	—	Muscat Alexander ... fehér	—	—	1.40	10.	Rosa minna di Vacca ...	—	—	2.50	20.
Szlankamenka ...	6.	45.	1.60	9.	„ „ 2 év. „	8.	70.	—	—	Dodrelábi ... fekete	—	—	2.	16.
Tramini ...	—	—	1.60	12.	„ candia ...	—	—	4.	30.	Izabella ...	—	—	1.60	12.
Veltelini ...	—	—	1.20	7.	„ croquant ...	—	—	2.	15.	Malaga kék ...	—	—	3.	25.
Alicante bouchet ... fekete	—	—	1.20	8.	„ dr. Rob. Hogg „	—	—	3.	25.	Ökörszem ...	—	—	2.	16.
Aramon ...	—	—	1.20	8.	„ Lunel 2 éves ...	7.	60.	1.60	12.	Vegy. csemege exquisit fajok ...	5.	45.	3.	20.
Carbenet ...	—	—	1.20	6.	„ Ottonel ...	—	—	2.	16.	„ „ 2 év. „	8.	70.	—	—
Kadarka nemes ...	4.50	36.	1.20	6.	„ Pansée ...	—	—	3.50	30.	„ „ kiváló jó „ 2 év. „	6.	50.	2.	12.
Merlott ...	—	—	1.20	6.	„ di Corail ... piros	—	—	3.	24.	„ chasselas fajok ...	—	—	1.40	9.
					„ frontignen rouge „	—	—	2.50	20.	Rip. Portális I. oszt. 2 éves	5.	50.	2.50	20.

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vevők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, — többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

GAZDASÁGI LÓTAKARÓK

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk,
manillazsineg, kölesön és eladás kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL.** **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. **Telefon:** 35-92.

Tenyészállat beszerzés!

Hollandi (eredeti frieslandi fekete-tarka és vörös-tarka Leewarden környékéről) jó tejelő tenyészállatok (bika, tehén, hasas üsző) beszerzésére és importálására vállalkozik egy volt uradalmi intéző, jelenleg bérlő, aki a hollandi viszonyokkal ismerős és ott megbízható és jó összeköttetései vannak. Az állatok vételárát egy tekintélyes és jóhírnevű pénzintézet hosszabb lejáratú kölcsön alakjában bocsájtaná méltányos kamatláb mellett a gazdák rendelkezésére. Az érdeklődők forduljanak **Bárány Imre** bérlőhöz, **Galambossziget**, (Pozsony megye) u. p. **Magyaróvár**.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncsépelttünk.

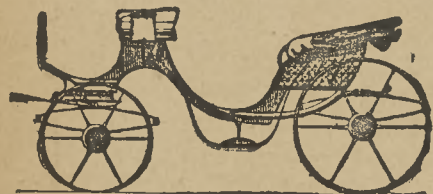
Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a **STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.**

Kérdezősködéskre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor.

Étrendi szer lovak, szarvas marhák és juhok részére

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tejjavítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

csakis ezen védjeggyel valódi,

Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám. VI., Andrassy-ut 26. szám.

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárúk előállításához,
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagosógyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
- B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása

czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

A világ legjobb, legolcsóbb és leghiztosabb kutszivattyuja
az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívüli sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD**, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.

Veszünk birtokot

lehetőleg dunántuli, esetleg a nyugati felsőbb fekvésű vármegyékben örökáron. Elfogadunk parcellázási megbízásokat jutalék mellett.

Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság, Szombathely.

Ákáczfák.

Eladó több ezer darab sorfának való, erőteljes növése, 4-5 éves — magból nevelt — átültetett ákácza. Magasság 2-3 m. Elsősosztályunak ezre 250 kor., darabja 30 fill., másodosztályunak ezre 200 kor., darabja 25 fill. Ezenkívül eladó 200-300 darab sorfának való 8 éves **tölgyfa**, darabja 80 fillér. **Gosztony Aladár**, Kerekudvar, p. Jászberény.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villamvilágítása és vízvezetéke, melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD műszaki és villamossági vállalat, Budapest, VI., Gyár-utca 7/a

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál
Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári sertészséde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

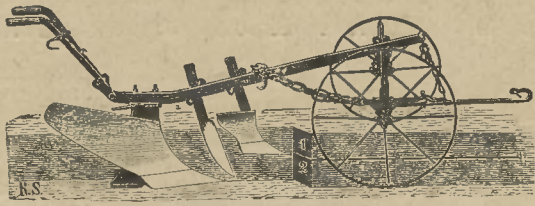

Propper Samu

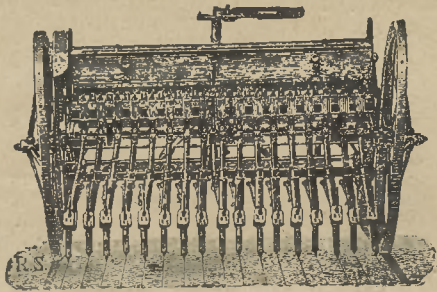
mezőgazdasági gépezetében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: **valódi Sack-féle** aczélek, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint **szőlőmivelési**

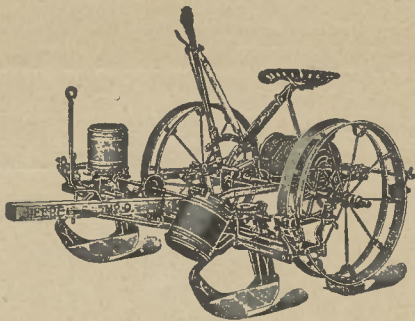

Valódi SACK-fele aczéleke.

Valódi SACK-féle sorbavető.

eszközök, ^{ugyszintén eredeti} „West-fália“ műtrágyaszórógépek, amerikai **Deering-féle** tárcsásboronák, ^{nemkülönb} ^{általában elismert} **szecs-kavágó- és répavágó-gépek**, eredeti amerikai „Ohio“ kukoriczaszántógépek

DEERE kukoriczaültető.

(Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák, „Apolló“ meszelő- és permetezőgépek, szalmakötél-fonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

Ujdonság!

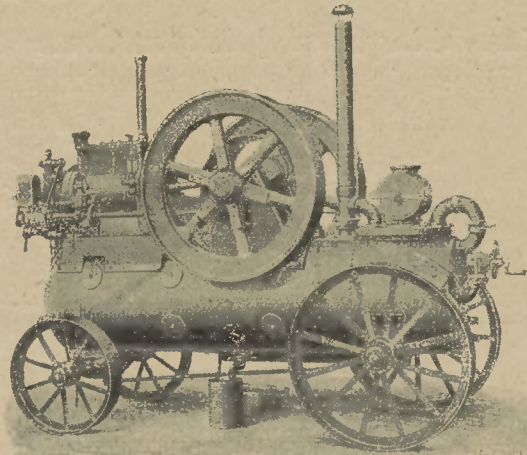
Ujdonság!

Legújabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480-500 gramm.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

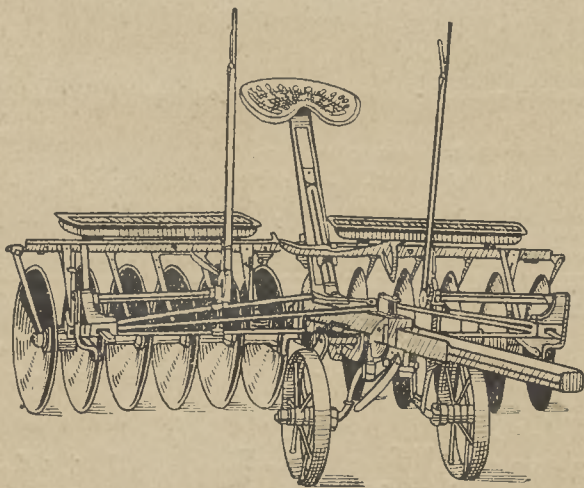
Tüzelés faszénmel és antracszittal.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

!! Hullámos tárcsájú tárcsásboronák !!

Tagadhatatlanul tökéletes munkát végző és kevés vonóerőt igénylő tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Mielőtt tárcsásboronát vásárolna, érdeklődjön a **hullámos tárcsájú tárcsásboronák** számtalan előnyeivel. — Ajánlattal készséggel szolgálunk.

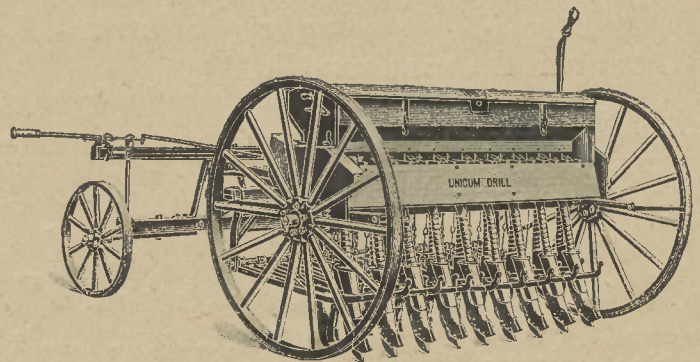
Az eredeti „MELICHAR“-féle páros sorú UNICUM DRILL

valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált IMPERATOR

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönb csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — Az „Unicum Drill“ **magelosztása ideálisan egyenletes.**

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Abrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF-MELICHAR FERENCZ

cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével,**
épgy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez
elvállal

WOLFF ERNŐ — gőzszántási vállalkozó —
BUDAPEST-KELENFÖLD

Tenyészkos-eladás.

A **Skublics-féle törzsjuhászatban** ezidén is
28 darab kétéves és 16 drb egyéves kerül eladásra.

Skublics Emilia

Bebes pusztá, u. p. és vasuti
állomás: Zalaszentmihály-Pacsá.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövő-
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmen-
tes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers székér- és repcze-
ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket,** vízvedreket,
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Dóry Vilmosné urnő Felsőleperdi
tisztavérü simmenthali tehenészetéből **15 darab
tuberkulinra nem reagált tenyészképes
bika.** — Az árverés 1911. április 5-én dél-
után 1 órakor a Felsőleperdi Uj majorban
fog megtartatni. — Az árverés napján előzetes
bejelentésre a t. vásárló közönség rendelkezésére
az ujdombóvári állomáson kocsik fognak állani.
— A bejelentések az **Uradalmi Intézőséghez**
**Felsőleperd, u. p. és sürgöny-állomás Ko-
csola-Ódalmandra** intézendők.

Az Intézőség.

A legtartósabb fedőanyag a

CZEMENTTETŐCSERÉP

homok és cementből, mely legjutányosabban a **Dr. Gaspary-féle**
**gépen készül. A jövedelmező homokértékesítéshez szük-
séges összes gépeket és formákat** fajtégélak, ürtömbök, padló-
lapok, csövek, lépcsőfokok, vályuk stb. előállítására készít különleges-
ségi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co., MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett.

84. számú broszura ingyen.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.700— K	
Tartalékok	1,933.963'54 "	
		Összesen: 3,915.663'54 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 "
1902. " "	59.782'26 "	1906. " "	39.243'65 "
1903. " "	109.331'73 "	1907. " "	41.877'32 "
1904. " "	72.438'23 "	1908. " "	81.088'76 "
		1909. " "	106.589'64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére
különléle módzatok szerint. Az üzleterményben a biztosított tagok dijará-
nyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsölegből ugy a tűz-, mint a jég-
kár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902.
évi üzlet fölsölege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903.
évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az
1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvissza-
térítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10
évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907.
és 1908., valamint 1909. évi üzletfölsöleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy
hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963'54 koronára ragnak. Biztosítási ajánlatok
benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánvokkal
és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

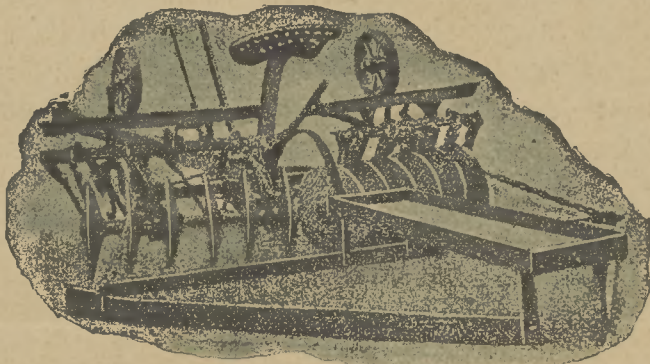
Magajárók után vontatható

többvasu ekék

különléle nagyságban jutányosan eladók.

Czím a kiadóhivatalban.

Nélkülözhetlen minden tárcsásboronák után való szabadalmazott
"GREGOR"-féle **TALAJJEGYENGETŐ,**

2962. számú szabadalom.

Wilhelm Vilmos és Fia cég, Lengyel-tóti (Somogy megye).

mely a tárcsák után
maradó bakhát és
barázdát eltünteti
A talaje yengető a
tárcsák után akasztva
azokkal egyidejűleg
dolgozik és emellett
a vontatáshoz semmi
fogatszaporítást nem
igényel.

Ára 30 korona.

Isme tetők és refe-
rencziák készséggel
küldetnek.

Rendelésnél a tárcsa
szélessége e öirandó.

Lehetőleg már
most kérünk szives
előjegyzéseket!

Kizárólagos elárúsító:

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér-
képvisellete: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen ELSŐ DÍJ (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az ujeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbítve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5'20—7'65 kor.) Enyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20—30 hold, szénfogyasztás 50—70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagy-
várad, Dunántuli agrárbank és tárházai r-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia
Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács
Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Datta, Singer
Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szivesen nyújt fenti vezérképviselét.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámú vevők névsora az ország minden vidé-
kéről megtudakolható a fenti vezérképviselétől.